

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 3 k. 40 f.
HIRDŐTÉSEK:
 2 soros hirdetésre egy sorra 20 fill.
 10 soros hirdetésre 15 fill.
 Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 22.
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherczog-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, szeptember 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéroltk: A hitel végnapjai.
- A váltóvás reformja. Irta: Ottenberg Tivadar.
- Arad székely-napja.
- Aradi találmány sikere nemzetközi kiállításon.
- Megalakult a közöskönyha.
- Harc a mandátumért.
- A szökött bankárok.
- Lukáchy Miklós meghalt.
- Kapuzárás — kilenc órákor (Képpel.)
- Az újpesti fehér asszony.
- Parbaj bukással.
- Mozi-színház háború (Képpel.)
- Megváltak az orvosagtól.
- Caruso. Irta: Pietro Ferrari.
- Az autóbusz Aradon.
- Az annaberg-i osatlakozás (Képpel.)
- Schwarz Gusztáv pezsgője.

A hitel végnapjai.

Arad, szeptember 28.

Ujságcikkék és kávéházi pánaszok hasztalan dörömböznek a vezérigazgatók kipárnázott ajtóin. A vezérigazgatók, az újkori kényurak, nem engednek a hitelmegszorításból. Az emberek hasztalan hivatkoznak érzelmi momentumokra. **Hiába mondjuk:** „bezzeg, volt idő, a mikor bennünket kerestek, hogy ha van valami jó kis váltónk, csak hozzuk oda.” A közgazdászok hiába üvöltik a cassandrai jóslatokat, hogy a mikor a bankok a maguk adósait így tönkreteszik, csak maguknak ártanak vele. Pranger urnak, a kamatláb koronázatlan fejedelmének kijelentéseit hiába szedik

százfélé. Rohonci Pranger ur a vig özvegy-gyel felel: ez így van és nem máskép.

A mikor az ember az ilyen meddő munkába belefárad, kénytelen az érvelésnek, az elmélkedésnek más utjait keresni. És kétségtelen, hogy a hitelmegszorítás szomorú hatásáért nem pusztán azok a bankok felelősek, a melyeket most a köszivűség vádja sújt. Legfőleg annyiban jogosult ellenük a panasz, hogy a hitelt csak most szorítják meg, s nem akkor tették, a mikor az adósok fülig belemélyedtek a hitel vizeibe.

A hitel megszorítása főképen a vidéki kisebb pénzüzeteket, a budapesti szövetkezeteket, a kereskedőket, meg az iparosokat nyűgözi. A nagyobb vidéki pénzüzetek, és így az aradiak, a melyek a nagy hitelezés előtt megszerezték annak előfeltételét: a nagy saját tőkét, kellemetlen érzések nélkül állják a feszült helyzetet. Nézzük hát objektív szemmel a zavarban evickélők helyzetét.

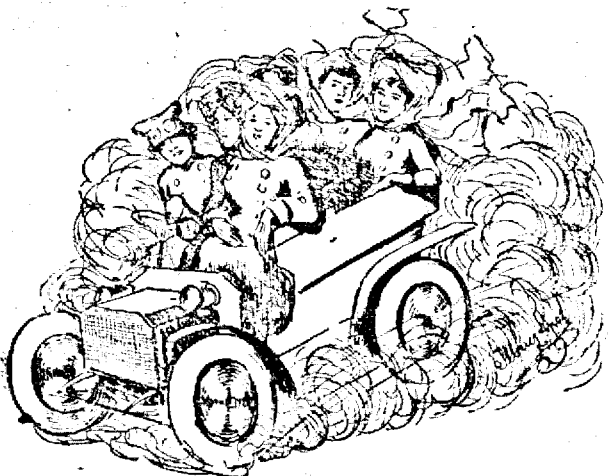
Magyarországon az emberek kilencven százaléka erején túl él és jövedelmén túl adósodik. A tisztviselő azért vágyik a fizetésemelésre, mert már régóta a föl-emelt fizetés szerint rendezkedik; a börzespekuláns előre elkötötte azt az összeget, amelyet valamely üzleten nyernie kell; s az ügyvédnek utólag kell annyi klienst meghódítani, a mennyi a mai háztartásának kiadásait kifizeti. És a mi az adósokra áll, az szószerint igaz ezen adósok hitelezőire is: a vidéki kisbankokra, a

pesti szövetkezetekre, a kereskedőkre és az iparosokra. A mikor egy pesti szövetkezet, amelynek alig negyvenezer koronányi tőkéje van, háromszázezer korona kölcsönt nyújt egy ifju grófnak: nem esik ez ép olyan beszámítás alá, mint a legkönynyelműbb költekezés? A vidéki kisbankok türelmetlenül, mohó vágygyal rohannak a milliós forgalom felé. A mikor egy kisebb forgalmu mezővárosban egy kétszázezer koronás alaptőkéjű intézet az első évben két-három millió koronát kihitelez: azt csak nem lehet a viszonyok természetes fejlődésének nevezni?

Most pedig szóljunk a kereskedőről és aki vele e dologban egyenlő elbánás alá esik: az iparosról. A kereskedő helyzete egyebekben is súlyosodott. A portéka, amint az üzleti nyelven mondják, nem hever úgy a földön, mint az előtt. A nyers anyagok, a gyapot, len, kender árának emelkedésével a gyártást megszorították, kartellálták és azt már nem kínálják olyan könnyelműen, mint az előtt. A kartellált gyárak nagyrésze bankok mögött áll, sőt gyakran maga a bank intézi az értékesítést. Megszűntek a tíz-husz hónapos hitel idői, hova tovább Magyarországon is urra lesz a külföld kereskedelmi parancsa: a három hónapos hitel. És e körülmények között a kereskedők egymással nem az árakban, se a választékokban és az anyagban, hanem a hitelezésben konkurrálnak. A ki többet hitelez, többet forgalmaz: ez rántja magával a kereskedőt, az iparost.

A hétről.

A nőhiányról.

I.

A köznyomor, mint büszke sólyom
 Kibontja széles szárnyait,
 Igen nehéz manap megélni
 Máshol csakugy, akárcsak itt.
 Drágul a szén, drágul az élet,
 Pusztulunk éhtifusz mián,
 E dalnak ezokból a tárgya
 A sok hiány, a sok hiány.

A sok hiány között a legfőbb,
 A legfájóbb s a legnagyobb,
 Hogy nincsen többé orfeum már,
 Mivel a csalfa elhagyott.
 Pezsgős palack arany nedűjét
 Nem issza már itt brettli-lány:
 A legfájóbb seb, legnagyobb seb
 A nőhiány, a nőhiány.

Hogy pénzben szintén nagy az inség.
 Sőt annál is sokkal nagyobb,
 Az nem baj. Nem tudja a balkéz,
 Mivel marad adós a jobb.
 Ám nem tudom, hogy élhetünk meg
 A sok balkézi nő hián:
 Krachos boruval fenyeget meg
 A nőhiány, a nőhiány.

Megy fölfelé a szénnek ára,
 És bájosan drágul a fa,
 Sok milliomost csődbe kerget
 Az eleség-árus kofa.
 A gazdasági s női téren
 A viszony egyaránt silány:
 Az ifjakat mind elemészt
 A kriminális nőhiány.

Ha nincs olyan bukás, amelyben
 A főfő szereplők a nők,

Mit ér, ha buknak egyre-másra
 A kis- és nagykereskedők?
 Nőt, nőt nekünk! Ezért esengünk,
 És ajakunk egyet kíván:
 Oh add uram, hogy véget érjen
 A nőhiány, a nőhiány!

II.

Az isten mégse rossz fiu,
 Mert könyörül a népen,
 S a nőhiány okozta bajt,
 Megorvosolja szépen.
 Mert itt van, ah, mert itt van, óh,
 A jó színházdirekcio
 És véle óh és véle ah
 A karhölgyek hosszú sora.

Jön szőke nő és barna nő,
 Karsu, kövér, molett;
 Aki a szemét ráveti,
 Már is bolondja lett.
 Van köztük, aki énekel,
 De minket ez nem érdekel,
 Mert kibén érző szív dobog,
 Annál nem hang a földolog.

Van köztük hölgy, ki táncra kel
 És mutatja a lábát.
 Ah ez a láb! Ha látjuk őt,

Igaz, hogy ebbe a társadalom is kényszeríti a kereskedőt: de bizonyos korlátokat mindenestre lehetne fölállítani. Az ily kereskedők és iparosok természetesen nagyon rá vannak utalva a bank-hitelre. Es ezek nem tekintik a bankhitelt olyasminnek, aminek a lejáratkor be kell váltódnia, hanem ami arra való, hogy időtlen időig prolongáltassék.

Minden olyan hitelnek, amely körül ma baj van, egy a természete. Az, hogy azt nem olyan adósságnak tekintik, amelyet a terminusok kifizetnek, hanem olyan hangszernak, amelyen örökké lehet flótázni. És amikor az adósságnak megnyilatkozik az a tulajdonsága, hogy azt kifizessék: a hangszerekből hamis hangok áradnak ki. Ez igaz, egyfelől azoknak a hibája, akik a bankhitelen furulyázókat ehhez szoktatták; de nem makulátlanok azok se, akiknek nevében most a hitel-megzorítók ellen vádak hangzanak.

Aki elrontotta a gyomrát, azt izléstelen dolog korholni, hogy minek evett össze annyi mindenfélét. A megszorult egzisztenciáknak is segítség kell, nem pedig annak kisütése, hogy mi volt a hibájuk. De ha a válság elmúlik, s az áldozatokat, amelyek gyengébb lábón álltak, semhogy a deret elbirták volna, eltakarítják, — jó lesz egy tanúságot megjegyezni. Hogy sem a pesti szövetkezetek, sem a vidéki kisbankok, kereskedők és iparosok ne nyújtózzanak túl a takarón, amelynél már az abszurdum kezdődik. A szövetkezet maradjon szövetkezet, a Ropcelaki Közgazdasági Hitelintézet ne fusson Kornfeldék nyomába, mert megvérezi a lábát. A kereskedő pedig legyen tartózkodó és mérsékelt a hitelezésben. Így kisebb forgalma lesz, de bebiztosítja magát az olyan veszedelem ellen, amely most a fejére zúdul, a s gyöngébbjeit bizony eltemeti. A hitelmegszorítást, amely most fölülről jött és annyi zavart okoz, váltsa föl egy másik hitelpréssé: az, amelyik alulról kezdődik és amely talán egészségesebb állapotokat teremt Magyarországon, a hivatásos adósok és alperesek hazájában. +

A váltóóvás reformja.

Írta: Ottenberg Tivadar.

Arad, szeptember 28.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés a kötelező postaóvás intézményét kívánja behozni. Eme javaslat szerint az óvás felvételéhez jogismeret egyáltalában nem volna szükséges és gazdasági szempontból is csak erőpazarlás a közjegyzőket és járásbírákat oly közbenjárásokra felhasználni, melyeket bizvást elvégeztethetünk alárendelt közegekkel. De éppen a postai szolgálatot és a levélhordókat tartjuk nálunk az egyéni képesség kérdésétől egészen eltekintve, az óvások felvételére legkevésbé alkalmazhatóknak. Tudvalevő, hogy az óvások a lehető kimélet és költségtakarítás szempontjából rendszerint az utolsó napon és lehetőleg minél később szoktak fevéteni, úgy, hogy a két óvási köznapi valóságos moratorium gyanánt szerepel a forgalomban. Ez természetesen a váltónak közvetlen megkeresés helyett óvás végett ajánlott levélben a postára adása mellett teljesen ki volna zárva. Továbbá tudvalevő, hogy az óvások a hónap bizonyos napjain tömegesen, a többi napokon ellenben aránytalanul csekélyebb számban szoktak előfordulni. A rendes postaszolgálat tehát a hó illető két-három napján nem tudna eleget tenni a követelményeknek és rendkívüli, egyébként nem használható erőkről kellene gondoskodni. Végül az ki van zárva, hogy a levélhordó rendes szolgálatában az ő kerületében végezhesse az óvásokat is többi munkája mellett.

El akarunk tekinteni attól, hogy az a sietség és gépiesség, mely a levélhordó szolgálatát jellemzi, egyáltalán összefér-e közokiratoknak a szolgálatközben való felvételével? De vegyük azon gyakori eseteket, hogy a váltón több intézvénnyezett, vagy telep mellett szükségbeli utalvány is van, vagy hogy az intézvénnyezett vagy telepes a kijelölt üzlet vagy lakásból időközben máshová költözött, vagy üzlete vagy lakása egyáltalán ki nem puhatolható és a rendőrségen kell tudakozódni. Vajjon ezen mindennapos esetekben a levélhordó, rendes útját megszakítva, be fogja-e fejezni az óvási cselekményt, avagy folytatva

rendes munkáját, annak végeztével átfogja-e adni a váltót az illető kerületbeli másik levélhordónak? Előbbi alig egyeztethető össze a postai szolgálattal, utóbbi mellett többnyire elfog telni az óvási határidő. Emellett azután felmerül az a nagy kérdés, vajon hajlandó lesz-e az állam a postahivatalnokok által helytelenül felvett óvásokért a kártérítési kötelezettséget oly mértékben elvállalni, amint az ma a közjegyzőket terheli? Azt hiszünk, hogy az állami szavatolás alig lesz elérhető nagyobb mértékben, mint az a postai megbízások körül egyáltalán el van ismerve, minek folytán a kötelező postaóvás behozatala az anyagi károsodás állandó és el nem hárítható veszélyét is hordaná magában.

Nem annyira az óvatoló közegek megválasztásában, hanem magának az óvásnak keltekei tekintetében van szükség reformokra, általában pedig az egész eljárásnak lehetőleg egyszerű és olcsóvá tételére kellene törekedni.

Mellőzendő volna az a hosszadalmas okirat, melynek tartalmi kellékeit a váltóórvény 99. § a írja elő és az óvás magára az eredeti váltóra volna vezetendő. Ez által egyrészt megszűnnének azok a hátrányok, melyek az óvaslevél esetleges hiányaiból felmerülhetnek és a kereseti, illetőleg visszakereseti jog megszüntetését vonják maguk után, másrészt elcsúszna annak szüksége, hogy a megóvatolt váltó szövege az óvaslevélbe másolatban felvéssék, végül ez által megszüntethető volna az óváskönyvek költséges és felesleges vezetésének kötelezettsége.

Kimondandó volna ezen kívül, hogy az óvatoló közeg a váltó összeg felvételére és ennek ellenében a váltó kiadására jogosult.

Mérséklendő volna az óvás díja és illetéke is és az előbbinek a váltó értékével arányban fokozatosnak, az utóbbinak pedig feltétlenül kisebbnek kellene lennie.

Különösebb nehézséget és aránytalan nagy költséget csakis az oly váltók megóvatolása okoz, melyek oly községekben mutatandók be, ahol közjegyzői vagy járásbírósi székhely nincs. Miután ily székhelyeken rendszerint ügyvéd sincs, az ily váltók megóvatolásával a községi, illetőleg körjegyzők volnának megbízandók.

A kéjek kéje jár át.
De minek is mondjam tovább?
A karban egy a fő: a láb,
Lábat látni ott jól esik,
Hol folytatás következik.

Itt vannak ők, a szende nők,
A karhölgyek s a mások,
Szívünket nagy kéj fogja el,
Ha gondolunk reájok.
A nőhiánynak vége lesz,
Ez nagyszerű, ez kellemes!
A többi hiányt üsse kő,
A fő a nő, a nő a fő!

— zab.

A gyűrű.

Írta: Lla.

Gondosan összehajította a csipke asztalterítőt, fehér vásznat terített helyébe és a vacsorát két terítéssel együtt az asztalra tette. Aztán az ablak mellé ült és várta a hugát. De ma nagyon hosszadalmas volt a várakozás.

Nem tudta elgondolni, miért késik ily soká a huga. A irodájában hivatalos óra csak hatig tart. És most már a nyolcat is elütötte az óra. Kissé türelmetlenül kezdett.

Nemsokára jött a lány. Űde frisséget, eleven pajzanságot hozott a komor falak közé a csöndes kis szobába. Szemei valami öntudat-

lan éberséggel csillogtak és ajka olyan volt, mint egy kicsattanó rózsbimbó.

— Ugy-e megvárattalak jó néném. Ne haragudj. Nem tehetek róla. De . . . te . . . az irodában oly sok dolgunk volt.

A hangjában elfogultságrezgett és zavaros volt a tekintete, mint aki nem mond igazat. Az arcát lángoló piros borította el, miközben kezét nénije elé tartva, dicsekvően szólt:

— Nézd mily kedves ajándékot kaptam.

Helén, a mindig komor tekintetű vén kisasszony, meglepetve nézett a huga ujján csillogó filigrán gyűrűre és megütközve szólt:

— Kitől kaptad?

— A principálisomtól — felelte Liza a legtermészetesebb hangon és tetszéssel nézegette a fényes rubin köveket.

— Mit beszélsz? Hogy mondd? A principálisomtól? Nem értem! Miféle néven ajándékozott meg ő ezzel.

— Nem tudom. Magam is csodálkoztam e váratlan meglepetés fölött.

Helén ajka idegesen megrángatózózott. Színtelen szemei kidülledtek, homoka elborult és sötét tekintettel nézett mérően hugára és követelő hangon kérdezte:

— Mi jögon fogadtad el ezt a gyűrűt? Vagy egyáltalában mi indította főnöködet arra, hogy ezt adja neked.

— Nem tudom.

— Miféle felelet ez?

— Esküszöm hogy igazán nem tudom.

— Mikor adta át?

— Most a hivatalos órák után. Emiatt is késtem egy kicsit.

— Hát oly hosszadalmasan történt az átadás?

— Igen, mert a principális nagyon sokat beszélt. Dicsérte a szorgalmamat és különösen azt hangsúlyozta, hogy csak továbbra is legyen engedelmes és szorgalmas irodista-kisasszonya. Nagyon-nagyon sokat beszélt. A meglepetéstől alig értettem szavait. A fejem szédült a boldogságtól . . .

Helén magához vonta hugát, mint aki fél, hogy valaki elragadja tőle. Nem szólt. Lassan-lassan eltűntek homlokáról a sötét vonások, hideg tekintete felolvadt s e helyett valami leküzdhetetlen szomorúság tört elő szemeiből. Tudta, hogy hugából az öntudatlan naivság, az igaz ártatlanság beszél. Éppen ezért nehezen tudta megtalálni a fonalat, melylyel a tiszta öntudat utjára vezesse őt.

— Miért nézel rám oly szokatlan kedvtelenséggel néném? Reám haragszol?

— Nem reád — szólt félhangosan Helén. Az egész világra Rossz a világ! Nagyon rossz. Csupa fufang, számítás a férfi élete. Meggondolatlanul, zsarnoki hatalommal akarja kielégíteni saját vágyait. Mindenfelé rombol, zuz, ahol tud. Kevés a kivétel közöttük. Nincs bennük érzés. Kegyetlen kéjjel török le a viruló rózsát, ha utjukba akad. Egy egész virágos kert kevés volna nekik . . . Mindig frissebb, illatosabb után vágyódnak . . .

Liza csodálkozva nézett nénije. Összeüregestelen zavaros gondolatok lepték meg tizenhat esztendősen le két. Nem tudott kellő fogalmakat alkotni nénije kifakadásáról.

Helén csak most vette szemügyre alapesan

Arad székely-napja.

Elhagyott gyermekek segítése.

Kettős gyászmise a vértanukért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

Az Aradi Székely Otthon mozgalma még csak a kezdet stádiumában van s már is pozitív eredményekben mutatkozik a hatása. Még csak az 5. évi generális gyűlésen beszéltek meg, itt döntik el, hogy tulajdonképpen hogyan és milyen irányban fogják az eszmét megvalósítani, miképpen fogják a kivétel kérdését nyélbe ütni s már is meg van az első eredmény, még pedig olyan pozitívításban, amely az ilyen tisztán erkölcsi alapokon nyugvó társaságoknál ritkán szokott jelentkezni. Ime a levél, amely a mozgalom első eredményének fényes bizonyítéka:

Nagyságos Bedő Árpád urnak
mint az aradi Székely Otthon elnökének

Arad.

Tisztelt Társaság! A lapokban olvasom, hogy a mélyen tisztelt Székely Otthon nagyarányú akciót indított, a székely fiúk elhelyezésére. Hazafiai kötelességemnek tartom ez ügyben támogatásukra sietni s mivel két elolácsolásnak indult székely fiút ismerek a községemben, azokat ezennel b. figyelmükbe ajánlom. Ugyanis Ternován u. p. Kőrösbánya Hunyadmegye) van egy Székely Károly nevű 12 éves fiú, kinek apja Amerikába vándorolt s itt hagyta családját minden támasz nélkül vagyont pedig örövezte, úgy hogy a teljes elzülésnek és elolácsolásnak van kitéve az egész család, a fiút ezért valamely mesterségre ajánlom, tősgyökeres magyar városba gépésznak, vagy asztalosnak. Kérem tehát engem mielőbb értesíteni, hogy az elhelyezést, keresztül vigyem: mi teendőm van és hová forduljak?

A másik fiú Birtin községben van egy Gyarmati Albert nevű elolácsolott református földmivesnek 13 éves fia, ki már magyarul jóformán nem is tud. Szintén valamely mesterségre ajánlom tősgyökeres magyar városba.

hugát. Csak most fedezte fel arcának finom vonásait és szemeinek bájos kifejezését. Arcának üde rózsás színét mintha csak a pirkadó hajnal lehelte volna reá. Ifjúságának minden bájával maga az igézet volt ez a leány.

Helén tekintete ismét elsötétült most, hogy szemügyre vette őt. És mialatt elsimogatta huga homlokáról a kuszált hajszálakat, kifejezéstelen hangon szólt:

— Gondolkozz Lizám jobban. Milyen kedves megjegyzései voltak a principálisodnak?

— Mondtam már. A szorgalmamat dicsérte.

— Egyebet nem mondott?

— Nem emlékszem.

És milyen volt arcának kifejezése, mikor átadta a gyűrűt? Mosolygott, barátságos volt, avagy közönyösen nyujtotta át?

— Nagyon barátságos volt.

— És mondd hugom, de teljes lelkedből mondd, nem érintett a kezével?

— De néném...

— A szemembe nézz! Tedd a kezéd a szivedre és esküdj meg erre.

— Helén hát te kételkedel szavaimban?

— Esküdj meg! — ismételte erősen Helén.

— Esküszöm. Esküszöm apám, anyám szent emlékére, esküszöm életemre!

*

— Mi lelte az arcodat Liza? Hogy került oda az a karmolás?

E szavakkal fogadta másnap Helén hugát.

— Karmolás? — hebegte értelmetlenül és féltéken sötétítte le szemeit.

Az elhelyezést a családok is kívánják, de miután azok kevésbé művelt irástudatlanok, kérem az érintkezést velem fentartani s én szívesen eljárak, hogy a t. Társaságnak se kiadás se nagyobb fáradságot ne okozzanak az illetők. Sürgős választ kérek. Maradtam hazafias üdvözléssel Szentiványi Elemér körjegyző. Karsz. 6. 1907. XI/4. u. p. Kőrösbánya.

A Székely Otthon ünnepségében a naptár bizonyos zavart idézett elő az októberi ünnepek körül. Hatodika ugyanis is vasárnapra esik s miután vasárnap gyászmise nem tartható, más napról kellett gondoskodni, vagy előtte vagy utána, hogy a szokásos ünneplési mise megtartható legyen az aradi vértanuk emlékére.

A Székely Otthon más napra nem tűzhetette a misét, csak megelőzőleg 5-ére, mert azok a vendégek, akik az ország minden részéből ide érkeznek az 5-én tartandó nagy gyűlésre, 6-án este vagy legkésőbb 7-én a kora reggeli vonatokkal elmennek s így a vértanukért rendezendő misén nem vehetnek részt.

A Székely Otthon jó előre kihirdette és pedig országosan, hogy 5-én tartja a gyászmisét, a Nemzeti ünnepélyeket rendező bizottság azonban úgy határozott, hogy nem megelőzőleg, hanem az ünnepségek után, vagyis 7-én rendezeti a szokásos misét. Hogy a programot b. tarthassák, arról a Székely Otthon ügygondoskodott, hogy külön misét kért 5-ére. Az Otthon tagjai és az országos nagygyűlésre Aradra érkező székelyek folyó évi október hó 5-én reggel fél 9 órakor fognak gyülekezni a Székely Otthon Szent László utca 5c sz. a. helyiségében: Elekes Béla Háromszék vármegye főispánjának és a székely képviselőknek vezetése mellett testületileg vonulnak a Minoriták templomába.

A misén Wlassák Vilma operaénekesnő és lovag Ferrari operaénekes alkalmi egyházi éneket (Ave Verum) adnak elő zenekísérettel, a misénél pedig Török Ferenc plébános, a csikkarcfalvi székely kerület országgyűlési képviselője is celebrál.

A templomot az ünnepség alkalmára gyászpompával díszítetik.

— Miért nem felelsz egyenesen a kérdésemre?

A leány ajka remegni kezdett és csak értelmetlen hangokat ejtett ki.

— Te titkolsz valamit!

Liza még félénkebben sötétítte le szemeit, karcsu alakja mindjobban meghajlott.

Helént valami balsejtelem szállta meg, hirtelen és mint a madár aki fiókait akarja megvédeni, karjaiba zárta hugát és gyöngéden kérlelte:

— Beszélj hát, mi történt?

— Elmondom. De ugye nem fogsz haragudni rám. Én nem tehetek róla. Igazán nem...

— Szólj bátran, hugom.

— Megcsókolt... — mondta vonagló ajakkal, majdnem sirva. Igen, megcsókolt... Nem is vettem észre, mikor mellettem termett, csak arra eszméltem fel, mikor két erős kar átfonta nyakamat... Én sikoltottam, de ő erősebb volt! És miközben ki akartam szakítani magam kezeiből, a nyakkendőjébe megkarmoltam arcomat...

— Ugyemondtam... ugye mondtam... rebesgette szomorúan Helén. A férfi senkit sem részesít hiába kegyeiben. Ellenértéket kíván, vagy kiereszolja ezt.

Liza felsóhajtott:

— Tegnap nem tudtam megépteni kifakadásod jelentőségét, bármennyire gondolkoztam rajta. Most már értem... Most már világos előttem...

És mialatt ezt mondta, üdeség helyett valami sötét fájdalomteli kifejezés vibrált arcán: a női önérték első néma kitörése.

Megalakult a közöskonyha.

A végrehajtó bizottság kiküldése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

A városháza kistermében ma délután hat órakor alakuló közgyűlést tartotta az aradi Közöskonyha szövetkezet. Ezzel a megvalósulás stádiumába jutott a modern és több helyütt már bevált élelmezési intézmény, amiért a létesítésén sikerrel fáradozott aradi tisztviselői körnek, valamint ennek vezetőférfiainak a közgyűlés hálás elismerést is szavazott. A ma kiküldött végrehajtó bizottság most már serényen folytatni fogja a közöskonyha felállításának előmunkálatait, amelyek közé első sorban a részvételi iverk aláírása tartozik. Milyen elegendő számú résztvevő jelentkezik a közöskonyhából való étkezésre, a végrehajtó bizottság nyomban megteszi a konyha létesítésére vonatkozó végleges intézkedéseket.

A mai gyűlésről az alábbi tudósítás számol be:

Az aradi közöskonyha szövetkezet ma délután 6 órakor Kosinszky Viktornak, az aradi állami tisztviselői kör elnökének vezetése alatt alakuló közgyűlést tartotta. Kosinszky elnök megnyitó beszédében befejezettnek jelentette ki a tisztviselői kör előkészítési munkáját és kérte a közgyűlést, hogy küldjön ki egy végrehajtó bizottságot, amely hivatva lesz a közöskonyha ügyeit továbbvinni, az alapszabálytervezetet kidolgozni és a végleges belépési aláírásokat gyűjteni.

A közgyűlés tudomásul vette az elnök bejelentését, majd megválasztotta a végrehajtó bizottságot. Ez a következőképpen alakult:

Elnök: Botka Béla. Alelnökök: Enbey Gyula dr. és Kohányi Róbert. Tagok: Boros Vida, Bettelheim Adolf, Bokor Alajos, Éber Nándor dr., Miskovits István, Ribiczay Ferenc, Stauber József, Széke Károly.

Közóhajra Kosinszky Viktor elnök újból behatóan ismertette az alapszabálytervezetet, utána pedig Botka Béla végrehajtó bizottsági elnök megköszönte a maga és tagtársainak megválasztását és köszönetet mondott az állami tisztviselők körének s főképpen Kosinszky elnöknek és Schweigert Péter titkárnak a közöskonyha létesítése körül szerzett érdemeikért.

A közgyűlést ekkor berekesztették, mire Botka Béla elnöklété alatt megkezdődött a végrehajtó-bizottság ülése. Az idő előhaladottsága miatt Botka azonban a mai tanácskozás berekesztését és holnapra való halasztását javasolta. A holnap délután 4 órakor a reáliskola tanári termében tartandó értekezlet napirendjére az alábbi tárgyakat tűzték ki:

A tisztviselők köre által készített alapszabálytervezet és konyhakezelési szabályzat megvitatása és végleges megállapítása. Az újabb aláírási iverk megszerkesztésének és kibocsátásának megbeszélése. A végleges alakuló közgyűlés határidejének kitűzése.

Ezzel véget ért a bizottsági ülés. A végleges alakuló közgyűlés határidejéül előreláthatólag október 5-ét, a jövő szombatot fogják kitűzni.

A mai gyűlésen jelen voltak névsora a következő:

Tagányi Gusztáv, Föthy Nándor, Barsy Aurél, Schweiger Péter, Kosinszky Viktor, Bosko István, Kohányi Róbert, Schwarcz Zsig, Weinfeld Sándor né, Hathy Adolf, Koltay József, Gyurkovics Mária, Gross Károlyné, Kovács Béla, Kovács Béláné, Burgie Vilmosné, Burgie Vilmos, Frinta Zsigmond, Frinta Zsigmondné, Blaskovits Miklósné, Jánossy Győző, Palotay Antal, Stefu Miklós, Gérecz Károly, Boros Vida, Fikler Károly dr., Balázs Kálmán, Kondor Lajos, Ferch Odön, Petrovics Arzen, Szabó

Györgyné, Schöner Ferenc, Szabó György, Elemér Gyula, Pivny Aladár, Székely Károly, Eber Nándor dr., Réjiger Károly, Balogh Géza, Trippert György, Embey Gyula dr., Zöld János, Zöld Jánosné, Lukashich Gyula, Dessewffy Bódog, Székely Salamon, Gyórfy Miklós, Bettelheim Alajos, Horváth Jánosné, Horváth János, Ribiczey Ferenc, Stauber József, Rác Ferenc, Galiszer Andor, Mezey Dezső, Kalmár Lajos.

Harc a mandátumért.

A szöszegő képviselőjelölt.

A kereszténység ellensége.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 28.

Mikor a nagyszombati kerület legutóbb képviselőt választott, a magyarság pártkülönbség nélkül egyedül arra kívánt szavazni, hogy ne a nemzetiségi jelölt győzzön. Még is állapotok hát, hogy a tót nemzetiségi Kollár Márton ellen akár függetlenségi, akár néppárti vegye fel a harcot, de mindenesetre az, akinek több a kilátása s aztán a magyarság együtt harcoljon. Ez kimondatván, Lőrincz Gyula dr. római katolikus lelkész, az érseki főgimnázium tanára lépett fel függetlenségi programmal. És bár maga Lőrincz is pap volt, ez nem teletszett néhány néppárti érzelmi plébánosnak és visszalépésre akarták bírni, hogy néppárti jelöltet állítsanak. És mert a függetlenségiük úgy tudták, hogy többségben vannak a néppártiak felett, ebbe nem mentek bele s így a magyarok táborára megosztott. Természetes, hogy a meg hasonlás a nemzetiségi győzelmére vezetett.

Lőrincz-t, amellyel hogy megbukott, még meg is támadták az *Al otmány* hasábjain. A néppárt egyik főembere, Plechló Jenő dr. azt írta róla, a papról, hogy *ellensége a kereszténységnek és szöszegő is*, mert azt ígérte, hogy amennyiben néppárti jelölt lesz, *visszalép s ezt nem tette meg.*

A közlemény miatt Lőrincz dr. sajtópörrt indított, melyet ma tárgyalta a budapesti törvényszék Sárkány Lajos bíró elnöklésével. A vádlott Plechló Jenő dr. azzal védekezett ma is, hogy nézete szerint néppárti jelölttel csak ugyan győzni lehetett volna és Lőrincz dr. „négy szemközti” megígérte neki, hogy visszalép, ha a néppárt is állít jelöltet.

Elnök: Önök kire szavaztak?

— Ki hová akart, — válaszolta Plechló.

— Mi okozta ezt a történet megállapodás után?

— Hogy bár lehet volna néppárti jelölt, Lőrincz ur, arra hivatkozva, hogy a függetlenségi pártnak 1001. u. n. leltáriszavazata van, a te et átengedni nem akarta.

— Hova szavaztak a néppárti plébánosok?

— Ok maguk sehova, a hivelknek pedig azt mondták, hogy szavazhatnak tetszésük szerint.

A panaszos, Lőrincz dr. azon kezdte a valamását, hogy igaz, őt is kapacitáltak, lépjen fel néppárti programmal.

— De én, — jelenti ki — mint a magyar történelom tanára s mint tősgyökeres magyar ember, csak függetlenségi lehettem. Ez azonban nem jelenti azt, mintha ellensége lennék a kereszténységnek. A személyem s az, hogy katolikus pap vagyok, garancia lehetett arra, hogy a parlamentben hazám függetlensége mellett a kereszténységért is sikra szállok.

Sárkány elnök: Tett főtisztelenséged olyan kijelentést, hogy a néppárt jelöltje előtt visszalépne?

— Ez éppen a vitapont köztem és Plechló dr. ur közt. Mert én csak az esetre köteleztem magam visszalépésre, ha a néppárt erő-

sebbnek bizonyul, mint a függetlenségi. És hogy mi győzhetünk volna s letörhettük volna a nemzetiségielket, mutatja, hogy dacára a néppárt illoyalitásának, kaptam 813 szavazatot. Összetartás esetén tehát a jelzett 1001 szavazat meglelt volna. Így azonban, fájdalom, elbuktunk.

— Fentartja főtisztelendő ur a panaszát?

— Kénytelen vagyok, mert elvártam volna Plechló dr. urtól, aki tanítványom is volt, hogy bocsánatot kérjen tőlem.

— Ugy tudom, akarta is a közleményt rektifikálni.

— Ő engem politikai strébernek, a kereszténység ellenségének nevezett s ezek után méltán igényeltem teljes eléstételt.

Kijelentette ezután Plechló dr., hogy a valódiság bizonyításának megengedését kéri közérdek címén s evégből indítványozza, hogy a megjelent tanuit haligassa ki a bíróság.

A tárgyalást elhalasztották.

Aradi találmány sikere nemzetközi kiállításon.

Orosz L. Mátyás vasuti önkapcsolója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

A budapesti nemzetközi balesetügyi és munkáséleti kiállítás érdekes anyaga között egy aradi találmány is szerepel, amelyről a kiállítást látogató közönség és különösen vasuti szakférfiak a legnagyobb elismerés hangján szólnak. A találmány Orosz L. Mátyásnak *önmüködő vasuti kapcsolója*, amely a *miláni nemzetközi kiállításon* is méltó helyet foglalt el a vasuti balesetek elhárítására szolgáló tárgyak között.

Az önmüködő vasuti kapcsoló föltalálánál tudvalevőleg az a törekvés vezette Oroszt, hogy olyan szerkezetet konstruáljon, amely kizárja a vasuti kapcsolónál szinte naponta előforduló baleseteket. Az aradi föltalálónak e törekvése teljes mértékben sikerült, amennyiben önmüködő kapcsolója a vasuti kocsi oldalán kezeletik és így az éfőle kapcsolókkal felszerelt kocsik toltásánál a vasutas nem kerül a szerkesedéskézet okozó pufferek közé. A balesetek kizárása azonban nem egyetlen előnye az Orosz féle önmüködő kapcsolónak. Jóval olcsóbb és könnyebb, mint a más rendszerek, egyszerű és gyors kezeléskézet elsajátíthatja a toltásban kevésbé járatos vasuti munkás is s a gyors kezelés révén annyi idő és ennek következtében annyi szén takarítható meg, hogy már azért is ajánlatos az aradi találmánynak a vasuti kocsikon való alkalmazása. Ennek az ujtásnak a bevezetése nem jár semmiféle műszaki nehézséggel, mert az önmüködő kapcsoló négy csavarral bármely kocsira erősíthető anélkül, hogy a kocsit ki kellene vonni a forgalomból.

Az Arad esenádi vasutak részvénytársasága nyolc kocsiját másfel év óta Orosz féle kapcsolóval járattja, amiről a vasutársaság hivatalos bizonylata is tauskodik. E szerint Orosz L. Mátyás kocsikapcsolói *tökéletesen megfelelték*, az összekapcsoló-uk mindenkör önmüködőleg kifogástalanul történt, a kívülről kezelhető ki kapcsolás könnyen és biztosan eszközölhető s végül használatukkal *soha semmiféle baleset, vagy üzemszavar nem keletkezett.*

A találmánynak a gyakorlatban, Magyar ország összes vasuti vonalain való alkalmazása tetemesen megkönnyitné a vasuti forgalom lebonyolítását és kizárná a mostani kapcsoló soknál gyakran előforduló halálos baleseteket. Ezek a szakférfiak által is elismert előnyök érdemessé teszik a találmányt az államvasutakon való bevezetésre, de ennek akadálya a közép-európai vasutasszövetség, amely idegenkedéssel fogad minden magyar részről jövő és a magyar név dicséretére való ujtást.

Most, hogy Orosz találmánya szép sikert aratott a budapesti nemzetközi kiállításon, az

illetékes körök is nagyobb figyelmet fordítanak az önmüködő kapcsolóra. Valószínű, hogy még az ősszel a Máv. is próbahasználatba veszi az Orosz féle kapcsolót és ha — ami szinte bizonyos — alkalmazandónak tartja a találmányt, úgy a kormánytól kellő lépéseket tesznek a Máv. kocsijainak e kapcsolókkal való felszerelése érdekében.

A szökött bankárok.

A doktorné csendes társuk volt.

Váltóhamisító szövetkezeti igazgató.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 28.

A budapesti megszökött bankárok ügyében egyre érkeznek a feljelentések a fővárosi rendőrséghez. Csupa apró-cseprő d-pot ügyek, a melyek mégis összességükben *vagyont reprezentálnak*. A 160.000 koronás följelentésről a rendőrség eddig megállapított annyit, hogy dr. Herz Bernátné a *Fischer és Riesz cég csendes társa volt*. Gold Simon dr., dr. Herzné ügyvédjének előterjesztéséből kitűnik, hogy ez a társas viszony *már 18 éve fennáll* és Münchenben a Max Fischer és Company cégnek már Herz dr. volt a tagja.

A cég vesztesé einek egy része onnan ered, hogy a bankárok egész rokonsága a *tőrszén spekulált*, még pedig a bankház utján, de a differenciákat be nem fizették.

Ami a másik nagyobb feljelentést illeti, a 16 000 koronás differenciát illetőleg az üzleti könyvekből kitűnik, hogy *Török József Endre* olyan részvényeket adott eladásra, amelyek *csaknem teljesen értéküket veszítették.*

A rendőrségen Sándor László rendőrkapitány egymásután hallgatja ki a feljelentőket és a banküzlet hivatálnokait. Dr. Herzné ma este érkezik Budapestre és minden valószínűség szerint folytatni fogja a Fischer és Riesz cég üzletét, melyet ebben az esetben a rendőrség felold a bűnügyi zár alól.

A banküzlet alkalmazottait hirt szerint semmiféle gyanu nem terheli, ők tényleg azt hitték, hogy Fischerék üzleti uton vannak, mert Münchenből és Gerlből is, ahol új üzletet akartak alapítani, azt az értesítést kapták, hogy a főnököt már a legközelebbi napokban oda várják.

A *Fischer és Riesz* cég tulajdonosainak elhűnése mellett ma egy újabb bankbukásról és ezzel kapcsolatban nagy összegű váltóhamisításról ad hirt fővárosi tudósítónk:

Budapesten, a Rakóczi-ut 17. szám alatt volt egy szövetkezeti takarékpénztár, amelynek igazgatója *Richtmann Vilmos* gazdag fővárosi ház tulajdonos volt. Richtmann belevitte a szövetkezetet az üdülőttelep alakításába, amely vállalatól sokat várt az igazgató. A vállalkozás azonban nem sikerült és a bank 300.000 koronát veszített. Mikor Richtmann látta, hogy a veszteséget behozni nem lehet, *70.000 koroná erejéig hamis váltókat helyezett el* különböző fővárosi pénzügyintézeteknél. Remélte, hogy rövid idő alatt a veszteség nagy részét behozhatja és a 70 000 koronát pótolhatja. A kedvezőtlen pénzügyi viszonyok és a pénzdrágaság miatt azonban ez nem sikerült és a bank *csődbe jutott.*

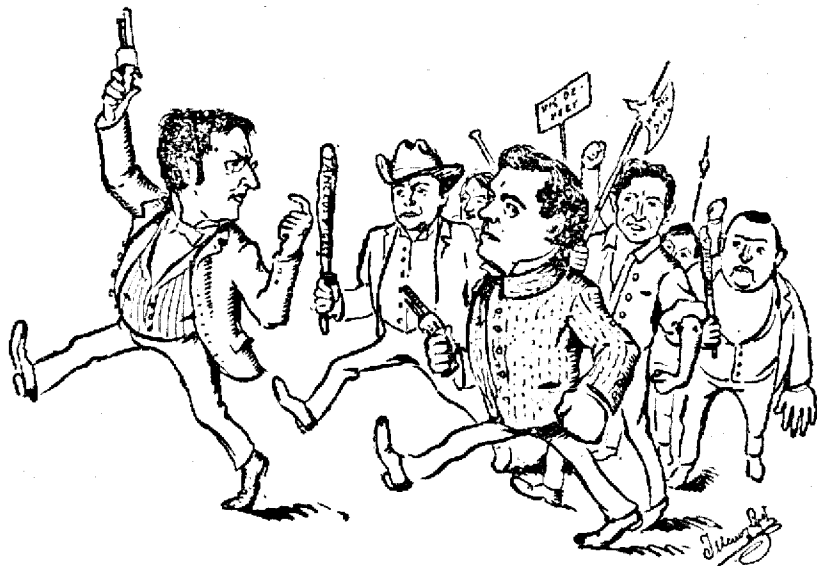
A csőd eljárás folyamán azután kiderültek Richtmann manipulációi. A szövetkezet igazgatósága kijelentette, hogy *nem fizet a hamis váltókért*, egyben pedig feljelentést tett Richtmann ellen. A rendőrség most folytatja a nyomozást ez ügyben és ha az igazgatóság meg nem könyörül, úgy Richtmannat a közeli napokban valószínűleg *letartóztatják.*

Mozi-színház háboru.

Mikor nálunk már nem sepernek — a legelején októbernek, — minket pedig a nátha gyötör — kitör — egy véres, szomorú — háboru. A verseny lám, mit okoz itt, — a színházat és a mozi, — indulatokba forrva, — állítja csatasorba. És elkövetkezik a nap — a két brigáda összecsap. Színészeknél a szemüveges hős — Szondroy a brigadéros, — elsüt egy pisztolyt, mely vadit, — (szerencsére csak

szinpadit!) — s egy tőrrel, pengéje Toledo — szur Ferrari de Albaredo. — Követik őket élvehalva — a többiek is rajvonalba. — S amonnet ádázan — lehetnek vagy százan, — rontanak reájok, — a mozi-huszárok. A vezérük a Róth Zsiga, — s oly ismert egyik másika — „a szerencsétlen léghajós”, — „a félkézlábu csodajós”, — és a mi legérdekesebb, — „a házas ságot szerző eb”. — Láttuk már valamikor min-

det, — hogy fehér vászonról leintett. Bum, tara damm! — jön a roham. — S kíváncsiságban égve, — kérdik: „mi lesz a vége? — Ki győz, hogyha a harc nem meddő? — Mind a kettő! — Itt nincs kudarc, — mert pompás reklám ez a harc! — A végén — megérem még én, — s a publikum meglátja, — zsebébe nevet a két brigáda.

Az autobusz Aradon.

A próbaut részletei.

Vasárnap délután érkezik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

Vasárnap délután három óra tájban fog Aradra érkezni a város első automobil-omnibusza. Hatalmas utat tesz meg, mielőtt ide ér: Pozsonyból indult el s a fővároson áthaladva, Miskolc, Nyiregyháza és Nagyvárad érintése után ér el rendeltetési helyére.

A próba-automobil-omnibusz hatalmas alkotmány. Vörössárga színű, igen izlésesen kiállított kocsis, kényelmes ülőhelyekkel. A homlokzótán vörös betűkkel ékeskedik a felírás: (Arad sz. kir. város — Westinghouse autobusz.)

Autobusz. Ez az új közlekedési eszköz, mely hamarosan át fog menni a köztudatba, noha az omnibusz mintájára csinált szóhoz nyelvészeti szempontból bizonyára sok szó fér. Mivel azonban az autobusznál nem annyira a nyelvészeti kérdés, mint a menetsebesség a lényeges, az aradiak bizonyára bele fognak nyugodni ebbe a kis hibába.

Az autobusz, amint már táviratjelentéseinkben megemlítettük, 24-ikén reggel tíz órakor indult el Pozsonyból. Előző napon próbamenetet végeztek vele egy 140 ezrelékes emelkedésű uton, amelyet a 42 emberrel megterhelt jármű minden nehézség nélkül járt meg. — Pozsony aranyifjúságának néhány tagja s a legelőkelőbb hölgyek ültek a kocsiban, amelynek tetejére is jutott néhány utas. A próbaut valósággal zártkörű multság-számba ment. Csak meghívottak ülhetek a kocsira s a tetőn ülőknek nagy mulatságot okozott, hogy az ut fölé boruló fák gallyai minden második percben leguggolásra kényszerítették őket.

Mielőtt az autobusz Pozsonyból elindult, bucsukörutat tett a városban, amelynek közönsége állandóan nagy érdeklődéssel kísérte a jármű rövid vendégszereplését. Az induló ko-

csiban a Westinghousegyár direktorán: Dickeren kívül Árpád Gyula, a gyár főmérnöke, Sármezey Endre, Lőcs Rezső, Nachtnébel Ödön városi mérnök és Biró Géza, a gyár budapesti megbízottja foglaltak helyet. A város batáráig Mandello Gyula jogakadémiai tanár és neje is elkísérték az automobil.

Indulás előtt érdekes incidens játszódott le. Egy 13-14 esztendő, szegényesen öltözött gyerek nagy csomaggal felszerelve jelentkezett Sármezey Endrénél és könyörgött neki, hogy vigyék el Győrbe, ahol szegény édesanyja lakik. Sármezey protekciójára azután Dicker direktor megengedte a gyereknek, hogy felszálljon.

Mosonig minden incidens nélkül tették meg az utat, noha a sűrűn közlekedő parasztszeker miatt lépten-nyomon mérsékelni kellett a menetsebességet. Moson előtt kriminális rossz az ut: a nagysúlyu jármű egész küllőig süppedt bele a porba, amelyben csak igen lassan haladhatott. Mosonból a Kühne Ede gépgyárában tett rövid látogatás után tovább indult az autobusz, még jó útvonalon küzdve a meggyült mély homok okozta nehézségekkel. Később azután a személyvonatokénál is nagyobb, 44 kilométeres sebességgel haladt át a közbeső falvakon, ahol valóságos csődület keletkezett a csodálatos jármű megérkezésének hírére. A nép egyszerűnek nevezett gyermekei szájatva bámulták a hatalmas masinát, amely tülkölve haladt át egy csomó falun. Győr előtt ismét nehézségek támadtak. Az országút javítása miatt az autobusznak egy kriminálisan rossz mezei utra kellett letérnie s nagyobb kerülőt kellett tennie. Egy óra 10 perckor ért a jármű Győrbe, ahol az egy és háromnegyed óras várakozás alatt az utasok megebédeltek.

Három órakor ismét indulni akart a társaság. Nagy meglepetésre az autobusz belsejében ott találták a Pozsonyban felvett gyereket.

— Hát te mit akarsz? — kérdezte tőle a társaság egyik tagja. — Hiszen mindjárt indulunk!

— Hát induljunk! — felelte kedélyesen az ifju, akinek ugylátszik, annyira megtetszett az uj módi utazás, hogy — amint kijelentette, — egész Aradig együtt akart utazni a társasággal. Csak nagynehezen sikerült lebeszélni erről a tervéről és leszállítani a kocsiról.

Győrme gyében semmi különösebb tapasztalatot nem tettek az utasok, csak azt, hogy rosszak az utak. Fél hét órára azonban mégis Nyergesujfalura ért az autobusz. Ez a község volt programszerűen aznapi végállomásul kijelölve, mivel azonban az egész községben nem lehetett szállást kapni, az autobusz rögtön tovább indult Esztergom felé. A jármű még nincs éjjeli utakra felszerelve s így csak nagy óvatossággal haladhatott. Az enapi átlagos menetsebesség így is 25—30 kilométerre tehető.

Még aznap este megtekintette az omnibuszt Hoffmann városi tanácsos, aki melegen érdeklődött a jármű iránt. Esztergomban meghált a társaság s reggel fél kilenckor ismét utak indult a főváros felé. Programszerűleg 11-kor kellett volna megérkeznie a Margithidra az autobusznak, de már negyed 11-kor odaért. A hidfőnél rövid pihenőt tartott a hatalmas kocsis, azután átrobogott a pesti oldalra, ahol általános feltűnést keltett az elegáns jármű.

Bárczy polgármester, akit a gép jöveteléről értesítettek, a városi tanácsosokkal még a délelőtt folyamán megnézte a gépet. A főváros polgármesterének szerfölött tetszett a társas-kocsi, amelyre fel is ült, hogy próbautat tegyen. Bárczy a fedélzetre ment, ahol Sármezey Endre az idegen sofför mellett ülve dirigálta, hogy merre menjen a kocsis. Az utobusz kétszer végighaladt az Andrassy-uton, ahol a déli korzó közönsége szintén megcsodálta a társas-kocsit, noha tudvalevő, hogy a fővárosban éppenséggel nem nevezhető ritkaságnak az automobil.

Bárczy polgármester Teleki-téri lakására vitette magát az autobusszal, amely annyira megtetszett neki, hogy megkérte Dicker direktort, hogy ne folytassák még aznap az utat, hanem engedjék meg, hogy a közlekedésügyi bizottság tagjai másnap délután megtekinthessék a gépet és próbautat tegyenek vele. Ez meg is történt. A bizottsági tagoknak Árpád Gyula főmérnök és Sármezey Endre adtak szakszerű magyarázatokat. A jelenvolt szakemberek valamennyien a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a járműről. Egyáltalában, amerre a kocsis jár, mindenütt sok bámulóra talál, annál is inkább, mert Dicker direktor még a Margithidnál tartott 15 perces pihenő alatt hatalmas

vászonfelírást csináltatott egy közeli cimfestőnél, ilyenformán:

Havre — Arad.

Az ötletes reklám nagy derűt keltett a próbautazó társaság tagjai között, akik nevetve követelték, hogy a felírás alá a Havre és Arad közti kilométerek számát is fessék oda.

A fővárosból pénteken reggel indult az autobusz Miskolc felé, szombaton ért Nagyváradra és valószínűleg *vasárnap delután érkezik Aradra.*

Az autobusz 36 személy szállítására van berendezve. A további 7 kocsis felső váza most készül az aradi vaggongyárban. Amint előrelátható, az új közlekedési eszköz teljes mértékben be fog válni a valószínű, hogy a próbakoest mindjárt használatba is veszi a város, nem várva be, míg a többiek elkészülnek.

Wekerle eltűnt.

Bécsben tárgyalt vagy Komáromban vadászott?

Kvótaemeléssel nélkül nincs kiegyezés.

Aradi Közlöny távirati értesítése.

Arad, szeptember 28.

Komoly politikai körökben híre járt, hogy *Wekerle* Sándor miniszterelnök *Popovics* Sándor államtitkárral *várattalanul Bécsbe utazott.* Tényleg sem *Wekerle*, sem *Popovics* ma nem voltak Budapesten, de a miniszterelnökségen nem mondták meg, hogy hová utaztak.

Bécsből az az értesülés érkezett, hogy a miniszterelnök nem szállott meg a magyar házban. Más forrás szerint *Wekerle* és *Popovics* a kiegyezés dolgában csakugyan Bécsben tartózkodnak és a magyar miniszterelnök tárgyalni fog osztrák kollégájával.

Ugy látszik, hogy a kiegyezés dolgában nevezetes fordulat történt. Valószínű, hogy az osztrák kormány a legutóbbi napokban bizalmasan újabb javaslatot tett a magyar kormánynak és *Wekerle* éppen azért utazott Bécsbe, hogy mielőtt az osztrák miniszterek Budapestre jönnének, az újabb tárgyalás anyagát előkészítse és a budapesti tárgyalás sikerét előkészítse.

Készülődés minden eshetőségre.

Talán hónapok óta nem volt terjedelmére nézve akkora minisztertanács, mint a tegnapi. Rövid megszakitással reggeltől esti nyolcig tartott és politikai körökben az a vélemény, hogy a nagyságával a fontossága is egyenes arányban van.

Általános nézet az, hogy a tanácskozás első sorban a kiegyezés körül forgott. Még pedig nem a tulajdonképpeni anyagot kell érteni, hanem sokkal inkább azokat az intézkedéseket, amik akkor szükségesek, ha nem jön létre a kiegyezés. Ez információ szerint tegnap mindent megállapítottak, a legapróbb részletekig. És noha nem jelenti ez azt, mintha ma pesszimistább hangulat volna indokolt, annyi bizonyos, hogy a kormány tényleg készül minden eshetőségre.

Választóreform — október 10-én.

Politikai körökben egyre határozottabb formában beszélnek arról, hogy október 10-én, a szociáldemokraták országos demonstrációjával szemben nagyon érdekes sakkhuzás várható. Az ugyanis, hogy a tüntetésnek elejét veszi a kor-

mány azzal, hogy október 10-én *Andrássy Gyula* gróf a választói reformról szóló törvényjavaslatot leteszi a Ház asztalára és minthogy ezt a szándékát már előbb *hiteles* formában nyilvánosságra hozza, főlegessé teszi az egész sztrájk-demonstrációt.

Fővárosi tudósítónk megkérdezte a hir felől az alkotmánypárt egyik vezető tagját, aki a következőket mondotta:

— Meg vagyok róla győződve, hogy ha nem is pontosan október 10-ére, de rövid idő múlva már elkészülhetne a javaslat a belügyi kormány, ha bizonyos skrupulusokon túltenné magát. De nem hiszem, hogy gróf *Andrássy Gyula* hajlandó volna azt a hitet kelteni, mintha a demonstrációtól megijedt volna. Éppen ezért, de meg egyéb okokból is az a valószínű, hogy magára a javaslatra még várni kell. Azonban már a parlamenti munka elején nyilatkozni fog róla a belügyminiszter. Ez nem titok többé a politikusok előtt.

Kvótaemeléssel minden áron.

A bécsi *N. F. Pr.* estilapja a következőket írja *Wekerle* bécsi útja alkalmából:

*Wekerle*t ma Bécsbe várják és hír szerint a király kihallgatáson fogadja. Már a külsőségekben azt lehet következtetni, hogy az a helyzet, amelyhez a kiegyezési tárgyalások eljutottak, legközelebb le lesz küzdve. Mollékes, hogy hogyan és milyen formában történik ez, hacsak ezáltal a két kormányra nézve a kiegyezési tárgyalások folytatása lehetővé válik és Auszriától jogosulatlan engedelményeket nem követelnek. Az osztrák kormány *semmi szín alatt nem mondhat le arról, hogy a kvótaemelést keresztülvigye.* A főlemt kvótával szemben nyújtandó rekompenzációk fogják a tárgyalások anyagát képezni.

Wekerle vadászaton volt.

Most már egészen bizonyos, hogy a kiegyezési tárgyalások már a jövő héten újból megkezdődnek. Több bécsi lap híradása szerint az osztrák miniszterek nem esütörtökön, hanem kedden, vagy legkésőbb szerdán Budapestre érkeznek, hogy a magyar miniszterekkel a kiegyezésről tárgyaljanak és a tárgyalás fonalát ott, hol elhagyták, újból felvegyék. A kiegyezés most már egész bizonyosra vehető.

Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este kirándulást tett *Pfeiffer* Mátyásnak, az Osztrák-magyar bank magyar főtanácsosának a Komárom mellett elterülő birtokára, hogy ott fácánra vadásszék. *Wekerle* tudvalevőleg szenvedélyes fácánvadász. A miniszterelnök elutazása kapóra jött a bécsi lapoknak, akik azonnal jelentették, hogy *Wekerle* a kiegyezés miatt Bécsbe jött, sőt a *N. F. Pr.* szerint a felsőgnél kihallgatásra is jelentkezett. Az egészről természetesen egy szó sem igaz.

SPORT.

+ **Aradi tornászok budapesti versenyen.** A „Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége” holnap szeptember 29-én Budapesten a Thököly-úti versenypályán országos atletikai versenyt tart, melyre az „Aradi tornaegyesület” négy tagja, *Fodor Illés*, *Jasek Lajos*, *Koch Sándor* és *Schmidt Ferenc* is benevezett. A tornászok a következő versenynemekben vesznek részt: 3000 méteres távgyaloglásban: *Jasek Lajos* és *Fodor Illés*, gerelyvetésben: *Fodor Illés*, diszkoszvetésben: *Koch Sándor* és *Fodor Illés*; rudm gasugrásban: *Schmidt Ferenc*.

+ Az aradi turista egyesület holnap, vasárnap a dalárda közreműködésével kirándulást rendez Apatelekre. A kirándulás programja következő: Találkozás reggel 6 órakor a vasúti állomáson, indulás 6 óra 40 perckor, érkezés Apatelekre 8 óra 46 perckor. Az állomáson a társaság utnak indul és báró *Solymossy Lajos* ur szíves engedelméből meglekinti a híres Rákóczi pincét, a vadaskertet és a rovinaid erdőben a kies fekvésű halas tavat. Itt az ebéd elköltése után 1 órakor táncmulatság lesz, melyre a borosjenői és apateleki intelligencia is kirándul. Indulás vissza a borosjenői állomástól este 6 óra 38 perckor, érkezés Aradra 9 óra 6 perckor.

Joselliék a virágok városában.

Küzdelem *Monica* hercegnőért.

Impresszáriók megrohanják a zenetanárt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 28.

Megoldódott a nagy rejtély, hogy hol időzik a turbékoló *Toselli*-pár. A virágok városában, Firenzében élnek mézesheteiket, amelyeket azonban erősen megzavar a *Monica* hercegnisasszonyért a szász udvarral folyó küzdelem és a tolaikodó amerikai impresszáriók, akik körutért vagyionokat kínálnak a zenetanárnak és hitvesének.

A szerelmi regény folytatásáról az alábbi távirati tudósítás számol be:

London-ból táviratozzák: A szász király követe ismételtén megleltogatta *Le Queux* irót, *Toselliné* bizalmasát s arra kérte, hogy mondja meg: *Monica hercegnő hol tartózkodik?* A követ hivatkozott az iró barátságára a szász királyhoz s hangsúlyozta, hogy a szász király a rendelkezésre álló minden eszközt mozgósítja, hogy *Monica hercegnőt* kikutassa s ha kell, erőszak alkalmazásával *Drezdába* vigye. Az iró sajnálkozással jelentette ki, hogy a kényes ügybe nem avatkozhatik.

Drezdá-ból táviratozzák: Tudvalevő, hogy a szász szociáldemokrata nőegylet elhatározta, hogy táviratban üdvözli *Montignoso* grófnőt házassága alkalmából. A rendőrség megakadályozta a távirat továbbítását és a nőegylet vezetőségének valamennyi tagját, durva sértés címén, pénzbüntetésre ítélte.

A szász udvar elkészült rá, hogy *Montignoso* grófnőt mindaddig zaklatja, amíg *Monica hercegnőt* a királynak át nem adja, amire a megváltozott helyzetben szerződés kényszerít. Ha a grófnő nem gördit akadályt a szász király jogos kívánsága elé, úgy szó lehet újabb szerződésről, amelybe belefoglalhatják azt is, hogy *Toselliné* hányszor és mikor láthatja gyermekeit. Ami azt a hirt illeti, hogy *Toselli* a hercegnőt adoptálni fogja, úgy e hírek teljesen abszurdumok. Ugy a szász udvari, mint polgári törvények, de meg az olasz törvények — *Toselliné* házassága révén olasz alattvaló, — teljesen kizárják, hogy fejedelmi sarjat polgárember adoptálhasson. Ha *Toselli* és neje csakugyan így nyilatkoztak volna, azt tudatlanságukban teheték. Különben a szász udvar máig sem kapott hivatalos értesítést a házasságról.

Genf-ből jelentik: A szász király kémeinek egész raja érkezett a határra és az olasz tavak területére. A kémeik minden utast megfigyelnek és mindenkit kikérdeznak, hogy ha lehet, a kis hercegnő nyomába kerüljenek. Ugy látszik, hogy a gyermek feltalálására titokban díjat tűztek ki.

Rómából táviratozzák: *Pia Monica hercegnő* megkerült és anyjával, *Tosellinével*, a volt *Montignoso* grófnővel ma Firenzébe érkezett. Mialatt a pályaudvarról behajtatott az összesereglett tömeg viharos éljenzéssel fogadta.

amit Toselliné sugárzó arccal köszönt meg. Toselliné Firenzéből néhány nap múlva *Ficsole*-ba megy, hogy ott az általa kibérelt villába költözzék.

Firenze, szeptember 28. Ma az itteni német konzulátuson megjelent öt kereskedő, akiknek Montignoso grófnő ellen követelésük van és kérték a tartozás behajtásához a konzulátus segédkezését. A konzul kérésüket megtagadta azzal, hogy a hercegnő házasságának megszűnte óta nem tartozik a német fenhatóság alá.

Firenze, szeptember 29. Egy amerikai impresszárió *Toselli* tanárnak egy millió frankot ajánlott fel egy Amerikában teendő körútra, de csak azon feltétellel, hogy magával viszi Montignoso grófnőt is, akinek szintén jelen kell lenni az előadásokon.

Drezda, szeptember 28. Udvari körökben erősen remélik, hogy *Pia Monica* hercegnőt sikerül békés úton a grófnőtől kikapni. Ma ugyanis a tárgyalások az udvarra nézve kedvezők voltak, mert a grófnő megbízottai bizonyos kedvezmények mellett hajlandók voltak belemenni a tanácskozásba, míg tegnap erről még csak hallani sem akartak.

Megvakult az orvosságtól.

Egy főerdőr tragédiája.

A gyógyszerész tévedése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 28.

A budapesti rendőrség érdekes feljelentés tárgyában folytat most nyomozást. *Kerékgyártó* József budapesti főerdőrnek nemrégiben súlyos szembaja támadt, amit operálni kellett. *Kerékgyártó* az operáció miatt felkereste *Gross* Emil dr. egyetemi tanárt klinikáján, aki a súlyos műtétet sikerrel végre is hajtotta. A műtét után uőkurára még szemcseppeket rendelt *Kerékgyártó*nak.

Kerékgyártó a cseppeket *Jencs* Vilmos vizivárosi gyógyszerésznek a Szénatéren levő gyógytárában készítette el. Eleinte használtak is a cseppek, határozott javulást észleltek, a napokban azonban *Kerékgyártó* hirtelen örvöngeni kezdett és teljesen elvesztette látóképességét. Ujra megpróbálták a cseppeket, mire *Kerékgyártó* ismét örvöngeni kezdett. Családja erre visszavitte a receptet a gyógytárba, ahol konstatálták, hogy helyesen készítették el azt. Ekkor a házi orvosuk vegyi vizsgálat alá vette a cseppeket és kiderült, hogy súlyos tévedés van. Tudnillik a kétféle szemcseppet, a *pirocarpint* és az *atropint* felcserélték egymással. Innen eredt a tévedés és a szerencsétlenség.

A család erre feljelentést tett az ismeretlen tettes ellen a rendőrségnél, amely azonnal megindította a vizsgálatot a gyógyszerész tulajdonosa, *Jencs* Vilmos ellen, aki viszont azt mondotta, hogy a receptet elkészítés végett *Zsigmond* nevű segédjének adta ki. *Zsigmond* eleinte azt vallotta, hogy neki két receptet adtak át elkészítés végett. Az egyik recept *pirocarpin*ről, a másik pedig *atropin*ről szólt. Később azonban módosította vallomását olyképp, hogy ő csak elkészítette a recepteket, de nem ő csomagolta és expedálta. A tévedésnek tehát nem ő az oka. A rendőrség most erélyesen nyomoz ez ügyben, az eddigi eredményt azonban nagyon titkolják.

Ma egy hírlapíró felkereste *Gross* Emil dr.-t, aki azt mondotta, hogy emlékezik az esetre, arra azonban nem emlékezik, hogy *Kerékgyártó*nak milyen receptet irtak. A tévedés súlyos lehet, mert a *pirocarpin*nak sajátsága,

hogy a pupillákat megszükiti, az *atropin* pedig kitágítja. A keztő felcserélve pedig veszedelmes következményekkel jár.

Kerékgyártó családjának ügyvédje ma a rendőrségen járt, ahol megsürgette a nyomozást, sőt az ügyészségnél is tett feljelentést.

Az „annabergi csatlakozás.”

Justh Gyula tornyai kastélyában fényes ebéd folyt le a héten. Az ebéden jelen volt *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Nagy* Sándor dr. orsz. képviselő, *Návay* Lajos és mások.

Az ebéd folyamán egy távirat érkezett a házigazdához. *Justh* elolvasta és szótlanul zsebre tette. Nyomban utána egy másik távirat érkezett, a házelnök elolvasta és zsebébe tette azt is. Alig hajtott fel a társaság néhány pohár pezsgőt, máris újabb távirathordó jelentkezik s ez már nem is egy, hanem három táviratot ad át az elnöknek. És így érkezett egy órán belül kerek ötven darab távirat.

*Darányi*nak végre is feltűnt a sok telegramm s megszólalt:

— Ugy-e nehéz dolog házelnöknek lenni, Gyula?

— Bizony nehéz, felelt a házigazda.

— De hogy ennyi távirattal molesztálnak, azt mégsem hittem volna. Így megy ez minden nap?

A házigazda láthatólag kényelmetlenül érezte magát, törölgetni kezdte a homlokáról az izzadságot, majd megszólalt:

— Nem Nácikám, csak ma.

— Csak ma? — csodálkozott a miniszter. Mért éppen ma?

— Mert az újságok két nappal ezelőtt megírták, hogy vendégem leszel.

—??

— Igen, egy fontos politikai ügyben fordultak hozzám távirataikban a vidéken üdülő képviselők.

— Halljuk, ki vele.

— Félek, hogy kissé komplikált az ügy... S talán nem is tudsz kellő felvilágosítást adni...

— En ne tudnék? No szeretném én azt az ügyet látni, amihez én ne értenék?

— De ez mégis talán nehéz lesz egy kissé...

— Ki vele bátran.

— Pártunk több jeles tagja felszólít, mint a Ház elnökét, hogy kérdezzem meg tőled bizalmasan, vajjon mi is az az annabergi csatlakozás...?

Darányi kezéből kihullott a pezsgős pohár.

— Gyula, én őszinte leszek hozzád. Mielőtt eljöttem Pestről, beszéltem *Wekerlével*. Megkérdeztem tőle, hogy a jövő évben mennyit szán az apamének tenyésztésére, megkérdeztem a kormány álláspontját a selyemgubó-ügy fejlesztése dolgában, beszéltem vele a makói hagymaszatról, a csanádi közállapotokról, rólad, rólam és mindenkiről... csupán azt az egyet felejtettem el megkérdezni tőle, hogy mi is hát az az annabergi csatlakozás.

— Ugy-e megmondtam Nácikám, ugy-e megmondtam, szolt lehangoltan a házigazda.

Darányi a homlokára üt:

— Hanem azért nincs baj. Vegyük elő a régi receptet. Telegrafáld meg a szövetszert pártok jeleseinak, hogy ezt a kérdést *Tiszta* István vetette felszínre s ez egyszerűen darabont politika. Punktum.

És ment ötven távirati válasz a párt ötven korifeusának. A szövetszert pártok kebelében azóta hazaáruló gazember az, aki tudni merészeli, hogy mi is tulajdonképen az az annabergi csatlakozás.

Párbaj baltákkal.

Testvérek harca.

Testvérgyilkosság egy hűtlen leányért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

Két testvér borzalmas tragédiájáról értesít bennünket nádasdi tudósítónk. A két ember egy leányt szeretett s hónapokon át folytatott szerelmi viszonyt anélkül, hogy tudták volna azt, hogy *vetélytársak*. Ma kiderült a dolog, s mikor a testvérek egymást a leánynál érték, baltákkal rohantak egymásnak s a félelmetes párbaj végén az egyik *holtan terült el* a csapodár leány lakásán, míg a másik, halálos sebesüléseket szenvedve, utolsó óráit éli.

Az eset részleteiről a következőket írja nádasdi tudósítónk:

Csizmás Tódor és testvére, *Gyorgye* nádasdi lakosok már hónapok óta szerelmi viszonyt folytattak egy szemrevaló nádasdi leánnyal, anélkül azonban, hogy tudomással bírtak volna arról, hogy *vetélytársak*. A leány oly ügyesen használta ki a két szerelmes legény vakságát, hogy sem egyik, sem a másik nem táplált gyanút a csapodár leánnyal szemben.

Tegnap azután egy véletlen folytán kiderült a titok. *Csizmás* Tódor és *Gyorgye* véletlenül egyidőben keresték fel a leányt, aki igen megrémült, mikor mind a két szeretőjét egyidőben látta a lakásán. A szerelmes szívű legények azonban rögtön észrevették, hogy a leány kijátszotta őket s egyesült erővel neki estek a kis hamisnak, hogy alaposan eldöngessék. A leánynak azonban több esze volt s mikor észrevette, hogy a legények ő rajta fogják első sorban megboszulni szerelmi csalódásukat, az ablakon át még idejekorán *elmenekült*.

A két vérszomjas ember, miután a hűtlen szerető elmenekült, egymással kezdett perlekedni, majd szidni kezdték egymást s végül doronggal és baltával támadtak egymásra. A verekedésnek, amelynek tanuja nem volt, borzalmas vége lett. *Csizmás* *Gyorgye* egy fejszével széthasította testvére, *Tódor* koponyáját, *aki holtan terült el a földön*. A rémes párbaj azonban őt is megviselte, mert testvére olyan ütéseket mért rá, amelyekbe valószínűleg *belehal*.

Az ablakon elmenekült leány, mialatt lakásában a borzalmas párviadal tartott, a szomszédokhoz rohant segítségért, amíg azonban a szomszédok megérkeztek, a két *Csizmás* testvér már vérében fagyva feküdt.

Az esetről azonnal jelentést tettek a nádasdi csendőrszéknek, amely azt az aradi kir. ügyészségnek továbbította. Az ügyészség a jelentés folytán intézkedett a gyilkos letartóztatása, s *Csizmás* *Tódor* boncoltatása iránt. Holnap *Aussterweil* *László* dr. és *Posgay* *István* dr. törvényszéki orvosok *Nádasdra* utaznak és felboncolják a meggyilkolt ember holttestét,

meg *Diószeghy* Géza borosjenői vizsgálóbíró a megrendítő gyilkosság részleteit fogja kideríteni.

Csizmás Györgyöt, aki feián rendkívül veszedelmes sérüléseket szenvedett, a délután folyamán a borosjenői kórházba szállították, ahol most a halállal vívódik. Lehet, hogy a holnapi napot nem is éri meg, s a vizsgálóbírónak már semmi munkája sem akad, mert a szerelmi kalandból kifolyólag ellenségekké vált testvérek egymás között végleg elintézték a dolgot. Mind a ketten életükkel fizették meg egy csapodár leány szerelmét.

CARUSO.

Irta: Pietro Ferrari,
az aradi színház tenoristája.

Arad, szeptember 28.

Kedves feladattal tisztelt meg az Aradi Közlöny, amidőn arra kérészt, hogy Budapest nagy vendégéről, Carusoról egyet-mást írjak. Nem tudom, hogy az érdekesség igényeinek megfelelően fogom ezt a megbízást ellátni, de mindenesetre szívesen teszem: a mesternek nemcsak honfitársa, rajongója vagyok, de alkalmam volt őt ragyogó pályája kezdetén látni és hallani, haladását figyelni, sőt — ez ma nagy dicsekvés számba megy — a világhírű művész személyes ismerősei közé sorozhatom magam.

Ernesto Caruso, amint az tudvalevő, 1871-ben Nápolyban született. Ifjúságáról, tanulmányairól csak nagyon keveset mondhatnék a természettől fogva birt már mindama tulajdonságokkal, melyek őt a színházhoz vonzották és amelyek segítségével oly hamar sikerült a dicsőség tetőpontját elérnie. Első szárnypróbálgatásai a nápolyi *Mercadante* színházhoz fűződnek, ahol 1896-ban a „La Gioconda” című operában mutatkozott be. Első fellépte után, amely minden nagyobb hatás nélkül mulott el, Salernó-, Palermó-, majd pedig Livornóba szerződött, ahonnan végül a milánói „Teatro lirico internazionale” színházhoz került, ahol *Massenet* „Navarrai leány” című operájában lépett fel először. Milánóban, Olaszország eme — hogy úgy mondjam — eszményi fővárosában Caruso már fényes sikert aratott, amely még fokozódott a „Fedora” operában amelyet csak az ő részére írt Giordano. Már ebben az időben sokat beszéltek Carusoról és sokan megjövendölték neki azt a fényes karriert, amelyet rövid néhány esztendő alatt meg is csinált.

Hire nemcsak Európában terjedt el, de eljutott Amerikába is: *Buenos-Ayres*ből 12000 frank tiszteletdíjjal meghívást kapott egy hónapra. Caruso elfogadta a meghívást, átment *Buenos-Ayres*be, ahol mindjárt első fellépésével oly nagy sikert aratott, hogy az összes, azelőtt ott járt tenoristákat, (ezek között *Bonci* is) elfeledtette.

Az első szerződést *Buenos Ayres*ben még két szerződés követte, amelyekben tiszteletdíja havi 30 ezer franktól 45000 frankig emelkedett.

Olaszországba visszatérve, a milánói „Scala”-ban énekelt, majd pedig Olasz-, Orosz-, Spanyolország és Portugália legnagyobb színházaiban. Ekkor szerződött őt *Conried*, a new-yorki „Metropolitan-Hause” inpreszáriója öt hónapra 550,000 frank díjazással. Sikere New Yorkban is óriási volt és felülmúlta az azelőtt ott megfordult híres tenoristák: De Bresk, Alvares, stb. sikereit. E sikeren felbuzdulva, *Conried* újabb négy évre szerződött Carusót. A szerződés értelmében Caruso köteles egy millió frank évi fizetésért 80 estét át énekelni, amelyből ötven előadás Északamerika, harminc előadás pedig Európára esik.

Ha jól emlékezem, egy, csak egyetlenegy város van, ahol Carusót semmiképp sem akarták nagy tenoristának elismerni: *Barcellona*. Itt a „Tetro-Liceo”-ban a *Rigoletto*-ban lépett fel két este, de a jámbor barcellonaiak csak nem tudták elfeledni nagy énekesüket: *Giuliano Gajar*-t, no meg az 5000 pezétát sajnálták, mit Caruso a két estéért kapott és

meg voltak győződve, hogy a temérdek pénzt haszontalanul pazarolták el.

Caruso az ó- és újvilág majdnem minden fővárosában aratott már sikert: Róma, Bécs, Berlin, Szt-Pétervár, London, Páris, *Buenos-Ayres*, *New-York*. Október 2-án Budapesten lép föl az „Aida”-ban. Azután Bécsbe megy négy estére (*Aida* 2, *Rigoletto* 1, *Bohémek* 1), majd Berlinbe, Hamburgba és Európa többi nagy városába. Mindenütt egy fellépésért 12000 koronát kap.

Nincs a világnak egy énekes művésze sem, aki annyit beszéltetett volna magáról, mint Caruso; talán még *Patti Adelina* sem. De hiszen ez nem is csoda, mert nem volt még színész, aki annyira egyesítette volna magában mindama kellekeket, amelyekkel sikert lehet elérni, mint ő. Eltekintve a hangtól, kifejező előadás, nagyon szép alak, kiforrt minden tuzástól ment művész, mindig disponált, hangjában valami különös me'eg rezgés van, pianoi, fortei természetesen, színezései minden erőlködéstől mentek. Hangja, amely eddig lírai volt, rövid idő óta megváltozott, úgy, hogy most már inkább drámai szerepeket énekel, mint *Aida*, *Troubadour*, *Hugenoták* és más több igazi drámai operában. És hozzátehetjük bátran, hogy úgy mint ő, még senki sem énekelte azokat a szerepeket.

Kiterjeszkedhetnek még nagyon sok kiváló tulajdonságára, amelyekkel ez a nagy énekes igazán, mint természeti adományokkal bír, de azt hiszem, mostanra elég. És bár nem vagyok jós — sajnos tenorista vagyok — mégsem nehéz megjósolnom, hogy eddigi sikerei a napokban egy újabb, igen szép sítterrel fognak gyarapodni — a budapestivel.

Lukáchy Miklós.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

Azok egyike, akik évtizedeken át az ifjúkor lelkesedésével és a férfiak munkabíráásával rakták a köveket Arad kulturájának épületéhez: *Lukácsy Miklós* ma hetvennyolc esztendőskorában meghalt. Hosszu életének java a szülővárosáért való szorgos, sokoldalú munkálkodásban telt el. Ideális lelkű ember volt, és lelke gyönyörűségét a színművészet, a jótékonyság és a társadalom fejlesztésében, irányításában találta. A körülmények, s jeles képességei nagy szerepet juttattak neki és ő e szerepek minden percét kiaknáztá.

Halála gyászt jelent az aradi közéletre, s családján kívül közelekről érinti az Aradi Első Takarékpénztárat, amelynek egy időben vezérigazgatója, s harmincnégy éven át tisztviselője volt, továbbá az aradi negyvennyolcas honvédegyületet, amely egy időben volt elnökét, örökös tiszteleti elnökét vesztette el benne.

Életének, közéleti pályájának, cselekvéseinek és halálának körülményeit ez a tudósítás mondja el.

Élete.

Lukácsy Miklós Aradon, 1829-ben született. Iskola tanulmányait az aradi gimnáziumban, a temesvári liceumban és a temesvári jogakadémián végezte, a hol két évig volt elnöke az akadémiai önképző körnek s e téren való működése elismerésül emléklapot kapott. 1848-ban vett az arad-nagybecskereki elő nemzeti hadjárásban; azután beállt az aradi honvédséghez, ahol a 36. és 63. zászlóaljknál szolgált és főhadnaggyá lépett elő. A fegyverletétel után Amerikába akart kivándorolni Előbb Pestre ment, ahol egy

jó magyar könyvkötő mesternél, *Bódognál* öt hónap alatt megtanulta ezt a mesterséget; onét Győrbe, majd Bécsbe és végül Grácba ment könyvkötő segédnek. Az utolsó helyen a szokatlan munka és megerőltetés beteggé tette, s haza jött. Itthon nagysokára fölgögyült, az aradi pénzügyigazgatóságnál hivatalba lépett, ahonnét, fokozatos előléptetésekkel több városba került. 1859-ban visszakerült Aradra. A következő évben nőül vette *Junga Bertát*, s 1860-ban az *Aradi Első Takarékpénztár* tisztviselőjévé választották. Ez időtől fogva tevékeny részt vett Arad társadalmi, kulturális életében, közérdekű mozgalmában. Több éven át titkára volt az aradi polgári jótékony nőegyletnek, amelynek fejlődésében kiváló része volt. Hosszu időn át volt a törvényhatóságnak tagja, s e hivatásában főképp az iskolázás, a színügy és a pénzügyek körül fejtett ki sikeres működést. Kiváló része volt a most jubiláló *Kölcsey-egyesület* szervezésében. 1895-ben az Aradi Első Takarékpénztárnál viselt vezérigazgatói állásától megvált, nyugalomba vonult. Ekkor egy időre Budapestre költözött, amelynek közéletében szintén szerepet kapott. Négyöt év előtt visszajött Aradra, s azóta csöndes magarósságban élte u'olsó esztendeit.

Az irodalommal is foglalkozott. Az 1858-ban, *Goldscheider Henrik* nyomta ajdonos kiadásában megjelent Aradi Híradónak — akkor az egyetlen aradi magyar lapnak — volt munkatársa. Többnyire tárcacikkeket írt, *Tyuk Panna* aláírással. A közönségnek kedves olvasmányai voltak ezek a cikkek. De akkor a pénzügyigazgatóságnál volt felebbvalói úgy találták, hogy az írások nem méltó a hivatal komolyságához, a melyet viselt, s el is tiltották az újságíróskodástól. A színműirodalommal is próbált. Két darabot írt: *A betyár* című népszínművet, a melyhez *Bartay Ede* írt zenét és *A szerelem és a sors szeszélyei* című rimes versekben írt szomorujátékot.

Halálát gyermekei: *Lukácsy Lajos*, aradi ügyvéd neje, sz. *Lukácsy Margit*, *Zehenthauer Gyuláné*, szül. *Lukácsy Lenke*, továbbá *Lukácsy Miklós* aradi törvényszéki aljegyző gyászolják. *Lukácsy Sándor*, a néhány éve meghalt jeles népszínműíró fivére volt neki.

A politikában és társadalomban.

A politikai élettől nem maradhatott távol. Legnevezetesebb szerepe volt, hogy az 1872-iki választás idején ő volt az aradi Deák párt elnöke. Arad egyik legnevezetesebb választása volt ez. A Deák párt jelöltje *Ráday Gedeon* gróf volt, akivel szemben *Chorin Ferenc* lépett föl, mint a balközép jelöltje. Rendkívül izgalmas választás volt ez, amely 1872. június 25-én ke dődött és június 28-án délelőtt tizenegy óráig tartott. *Lukácsy* annyira magukkal ragadták a választás izgalmai, hogy a párt-irodában éjjel két órakor ajultan esett össze. Ugy locsolták föl, a mire folytatta a munkát. Az eredmény a Deák párt jelöltjének, *Ráday Gedeonnak* győzelme volt.

A továbbiakban inkább a társadalmi életben játszott szerepet. Az egyesületeknél viselt tisztségei mellett ugyszólván minden aradi jótékony cél részére éveken át működvelő előadásokat rendezett. Alelnöke volt az akkoriban országoshírű aradi dalosegyesületnek.

Az aradi 1848—49-iki egyesületnek több éven át elnöke volt; az aradi vértanúk szobrának leleplezésénél 1890. október 6-án az öreg honvédek nevében ő tartott lendületes, szép beszédet.

Pénzügyi működése.

Lukácsy Miklóst 1861. február 23-án választották meg az Aradi Első Takarékpénztár

főpénztárosává, 1870 ben vezértitkárrá lépett elő. 1870 ben vezérigazgatóvá választották. Az intézet vezetése körül szerzett érdemeit lelkesen méltatták a pénzügyintézet ötvenedik rendes közgyűlésén, 1891. március 1-én. A napirend előtt *Nikodém* János igazgatósági elnök megemlékezett arról, hogy az igazgatóság Lukácsy arcképét meg akarta festeni az intézeti gyűlésterem részére, de maga Lukácsy kérte, hogy ezt mellőztesse. Erre az igazgatóság úgy határozott, hogy Lukácsynak tisztelet-ajándékot nyújt át, amit az ünnepelt a közgyűlés ovációi között vett át 1895 január 25-én Lukácsy, aki betegeskedni kezdett, harmincnégy évi szolgálat után korára és gyengülő egészségére való tekintettel nyugdíjaztatását kérte. Az igazgatóság teljesítette a kérelmet és azon érdemeknél fogva, amelyet az intézet fejlesztése körül szerzett, teljes fizetését, 3600 frtot szavazott meg nyugdíj gyanánt.

Lukácsy, mint színházigazgató.

Az aradi színház fölépítését követő második szezón — az 1875-76-iki — csufosan ütöttek ki. Maga a társulat, amelynek élén *Bogyó és Mándoky* igazgattak, hirneves volt: úgy az opera, mint az operet- és drámai szakban ritkította párját. Hanem a nagy személyzetből álló társulat kiadásait a mérsékelt pártfogásból gyűlemlő bevétel nem bírta. A színháznak roppant deficitje volt, ehhez hozzájárult, hogy a két társdirektor összeveszett s elhagyták Aradot.

A következő évben viszont egy igen gyenge direktort — bizonyos Sztupa Andor nevűt — kaptak. E tapasztalatok hatása alatt általánossá lett az óhaj, hogy „a színház a nyereszkeskedő igazgatók kezéből kivétessek és egy, a színművészetért lelkesülő annak felvirágzását óhajtó egyletnek adassék át.”

Igy alakult meg, az 1876. év vége fele az *aradi színügy gyámolító egylet*, a melynek hivatása volt a színház fentartása, a színtársulat szervezése, és az ezzel kapcsolatos ügyek. A színügy gyámolító egyesület négyszáz darab ötven forintos részvényt bocsátott ki a melyből azonban csak háromszázat jegyeztek. Ennek ellenére az egyesület megalakult és működését megkezdte. Kibérelte tíz évre a színházat, hozzálátott a ruhatár- és könyvtár rendezéséhez és a társulat szervezéséhez.

Ezt a dolgot műszaki bizottság vezette, a melynek élén *Lukácsy* Miklós állott. Fáradságot, sok kellemetlenséget és bajt jelentő hivatal volt ez. Még a színész-vér direktorok is alig boldogulnak a színészekkel, hát még a filiszterek. Ehhez járult Lukácsynak tulajdonoson jó szíve. A hány színész jött hozzá előlegért, és egyébért, ő nem tudta megtagadni. S igen sokszor a saját zsebe rovására tudta csak a kérelmet teljesíteni.

Ma az ország első műintézeteinél első művészek, a kik az „interdánus” jó szívének megnyilatkozását élvezték. Megannyi jóízű remiszencia maradt fenn abból az időből a bohémvilág vénebbjei között. Az ő vendégel voltak a híresebbek közül *Szerdahelyi* Kálmán, *Prielle* Korréia, *Feleki* Flóra és mások.

Lukácsy nagy lelkesedéssel vállalta a hivatalt, de sokáig nem bírta ki. Alig egy év után visszalépett az igazgatástól. A színház vezetését és a négyezer forint deficitet, a melyet az első szezón a „színügy gyámolító egyletnek” nyakába zudított, három tagu intendatúra vette át, a melynek tagjai voltak: *Institoris* Kálmán, *Krispin* József és *Pálffy* József. Két év múlva maga az egylet is visszalépett a terhes missziótól és azt Arad városának adta át.

Hanem Lukácsy Miklós azontul is rajongó

híve maradt a színművészetnek, a melynek aradi mul'jában örök érdemekkel áll az ő neve.

A betegség és halál.

Lukácsy Miklós hosszú életének csaknem utolsó szakáig megtartotta testi mozgékonyágát, szellemének friss erejét. Csupán az utolsó esztendőben viselte meg lelkét és kedélyét az öregkor. Az öreg ur az utcán és a kávéházban a hova járt, igen különös viselkedést tanúsított, ami mélyen szomorította családját és tisztelőit.

Nemrégiben — annak idején megirtuk — a baj egy rohamában eltűnt az Erzsébet királyné-körüi lakásról, ahol háztartás vezetőnkével élt. Hozzá tartozói a legrosszabbtól tartottak, de csakhamar előkerült. Ez epizód óta nem mozdult el lakásáról. Ez epizód óta nem mozdult el lakásáról. A kávéházba se járt, ahol pedig mindennapos volt, s ahol élénk föl'tűnést keltett, amint föl s alá járt, és boldog-boldogtalannal kezezt, beszélgetett. Azóta rohanást hagyta el ereje, s ma hajnalban meghalt.

Halála hírére az Aradi Első Takarékpénztár épületén kitétték a fekete lobogót; a közönség leghamarabban réven értesült Lukácsy Miklós haláláról. Vasárnap délután három órakor fogják az Erzsébet királyné-kört 20. sz. házból eltemetni.

Családján kívül az *Aradi Első Takarékpénztár* és az aradi 1848-49-iki honvédegyület bocsátottak ki gyászjelentést halála fölött.

Kapuzárás — kilenc órakor.

*

A holnapi nap nevezetes dátum az aradi házmesterek életében. Aláhuzottan hangsúlyozzuk, hogy az aradi házmesterekében, mert a nagyvárosokban: Budapesten, Bécsben és egyebütt ugyancsak nagyot néznek az emberek,

ha egy holdvilágos Szent-Mihálynapi estén azzal lepnék meg a házmesterek a későn haza járó társadalmat, hogy máttól kezdve a kapukat kilenc órakor zárják be.

Ez a szokás aradi szokás, vagy legjobb esetben is vidéki szokás.

Mert manapság mi sem indokolja már azt, hogy Szent György napjától — Szent Mihály napjáig tíz óráig legyenek nyitva a kapuk, azontul pedig csak kilenc óráig. Volt idő bizonyára Aradon is, amikor e szokás nem látszott olyan félszegen falusiassnak, mint ma. Abba az időbe esett ez, amikor az utcáknak villanynyal és Auer-gökökkel való világítása még a mesék világában sem élt. Nyáron hosszú volt a nap, s így hosszú ideig tartották nyitva, télen rövid, s így rövid ideig tartották nyitva a kapukat.

A világ azonban fordult egyet s ma már az utcák éjjeli világítása körül segítségére jöttek a természetnek a gáz és villanytársulatok. A közbiztonság télen nem rosszabb, mint nyáron és viszont.

Nincs tehát semmi ok rá, hogy a lakosság kényelmét kilenc órai kapuzárással megzavarják a házmesterek.

Félre az elpenészhedett régi hagyományokkal! Új időköt élünk, új szokásokat kérünk!

Mert talán csak nem célja ennek a városnak a házmesteri ipar fellendítése.

Az újpesti fehérasszony.

Kisértetjárás a temetőben.

Boszu az anya férjhezmenéséért.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 28.

A fővárosi bünkrónika hátborzongató esete mellett néha pikáns és humoros kriminalitásokat is produkál. Ezeknek középpontjában rendszerint egy, két, sőt több nő is áll, amint az az alább leírt legújabb jogesetből kitűnik.

Az elsőnek szenvedőleges hőse Bihari Péter Újpesten asztalosmester. Azt mondják róla, hogy józan ember. Az éjjel mégis olyan dolog történt vele, amely a csodák közé tartozik, ha csak — Bihari Péter nem volt részeg.

Bihari az éjjel kocsmában vacsorázott. Vacsora után szó került sok minderről, a védőoltásról, amely a törzsvendégek nézete szerint svindli, nincsen is himlő, az orvosok találták ki a meséjét, hogy keresethez jussanak. Ezt mindenki tudja, de azért mindenki beoltja magát. Innen rátértek a betegségekre, meg a halálra és — hiszen az eszmetársulás is úgy kívánja — szóba került a jó angyal, Gennári, Eránosz, a spiritizmus és az összes kísértetek, amelyek hogy vannak, azt még a leghitlenebb Tamásnak is be kell ismerni.

Bihari Péter uram nem hitetlen Tamás, fájni kezdett a sok kísérteties históriától és mivelhogy fázott, melegedni akart és ivott. Végre is megunta a sok fogvacogató históriát és elindult hazafelé.

Alig ment néhány lépést, melléje szegődött egy *fehérruhás nő*. Még a kalapja is fehér volt. Még a harisnyája is. Bihari nem emlékszik rá, milyen alkalommal, vagy körülmények között látta a harisnyáit. Tehát a *fehérruhás nő melléje szegődött és hívogatta, csalógatta*. Bihari Péter uram pedig ment.

Álmodozott azután kísértetekről és boszorkányvilágról. Látta, mint nyílnak ki az újpesti temető sírjai és lépnek ki régi, jó és rossz ismerősök; a rosszak rátámadtak, a jók megvédték. Oriási kalamajka támadt közöttük, aztán mindannyian: jók és rosszak rátámadtak Bihari Péterre és kezdték rángatni a kezét-lábát. Egyik mindenáron balkezének ujjait akarta letépni. Ekkor valahol a szomszédságban megszólalt egy kakas. A kísérteteket elnyelte a föld, eltűntek.

Bihari Péter uram nem tűnt el, hajnalban megtalálta egy ór az újpesti temetőben. Egy síron feküdt és aludt. Felébresztették és Biharinak első dolga volt, hogy balkezének ujjait nézze. Az ujjak megvoltak, de a *gyűrűk hiányoztak róla. A kísértetek ellopták*.

A másik bűnesetnek meséje a következő: A Rózsa utca 99. szám alatti éjjeli mulatóban ma éjszaka nagyszerűen mulatott egy parasztkülséjű suhanc. Az egész világ az övé volt és azt akarta, hogy valamennyi leány az övé legyen. Mutogatta, hogy van pénze és az asztalra sorba kirakta a százas bankókat.

A háziasszony gyanuperrel élt és rendőrt hivatott. A rendőr behozta a nagypénzű embert a főkapitányságra.

Itt *Kovács* János 23 éves napszámosnak mondotta magát, aki Mohácsról jött fel a fővárosba, Mohácsra pedig *feltörte a mostohaapja tulipános ládáját és elemelt onnan 1800 koronát*.

Egyáltalán nem akart lopni, mert hiszen ez a pénz az ő pénze is, de *boszúból tette*. Az anyja ugyanis minden áron férjhez akart menni másodsor is, holott megígérte néhai *Kovács* Jánosnak, hogy az özvegyi fátyolt soha le nem teszi. Az asszony megszegte ígétét és

férjhez ment, az élő Kovács János pedig megesküdött, hogy bosszút áll.

És bosszút állt. Ellopta az 1800 koronát. A re. dőrségen elhitték ezt a mesét, de azért mégis kérdezősködnek Mohácson, Kovács Jánost pedig *letartóztatták*.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi sakkör novemberi versenye. Az Aradi Sakkör ma este a Központi Szállóban lévő helyiségében választmányi ülést tartott. Ez ülésen tudomásul vették *Tabakovits György dr.* titkár lemondását, aki tudvalevőleg végleg Budapestre költözött. — Egyidejűleg elhatározták, hogy a titkári teendők végzésével *Mohos Ágoston* hírlapíró bizzák meg. Kimondotta ezenkívül a választmány, hogy november elsejétől kezdődőleg sakkversenyt rendez, amelyre október végéig adhatják le nevezéseiket a résztvenni szándékozók. Jelentkezni lehet *Kuncz Gyula* és *Schlesinger Farkas* alelnököknél és *Berta Kálmán* választmányi tagnál. A díjakat érme alakjában fogják kiszolgáltatni. Az első díj 50 korona lesz, továbbá egy 40 koronás, 2 darab 20 koronás, több 10 és 16 egy koronás díj.

(*) Az aradi egy és két fogatu bérkocsisok ipartársulata szeptember hó 10-én tartott rendkívüli közgyűlésén ujonnan megalakulván, működését ismét megkezdette. Elnökké: *Dobos József*, alelnökké: *Rettenbach György*, *Jankovits Péter* bérkocsi tulajdonosok ltték megválasztva. Ezekon kívül a pénztárnok, számvizsgálók és ipartársulati zászlóvivők, valamint 12 választmányi tag is meg lett választva. Ipartársulati titkárra egyhangulag *Bettelheim Imre* magánhivatalnokot választották meg. — Az ipartársulat elnöksége ezuton is felkéri ugy a közönséget, valamint az ipartársulat tagjait, hogy előforduló panaszok esetében akár szóval, akár írásban vagy az elnökséghez, vagy a titkárhoz (S. Határj. u. 20.) a legnagyobb bizalommal fordulni sziveskedjenek, a hol a beérkező panaszok azonnal elintéztést fognak nyerni. — Az elnökség egyuttal felkéri tagjait, de különösen a választmányi tagokat, miszerint október 1-én (kedden) este 1/8 órakor az ipartestületi helyiségben teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Tárty: az október 5 és 6-iki ünnepélyeken való részvétel, valamint több ipartársulati belügy is.

Schwarz Gusztáv pezsgője.

A tanár urat becsapták.

A hamisított Pommery.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

A budapesti rendőrség ma *Schwarz Gusztáv dr.* udvari tanácsos, egyetemi tanár feljelentése folytán nagyméretű pezsgőhamisítást nyomozott ki, amelyet egyik fővárosi borkereskedő, *Adler Ármin* követett el. Adlernek a Lipót-köruton van jóforgalmu borkereskedése, emellett azonban hamis pezsgőt gyártott, amit azután ügynöke, *Kutserer Ernő* segítségével eladott.

Eddig körülbelül tízezer üveg hamis Pommeryt hozott forgalomba, most azonban rajtavesztett. *Schwarz Gusztáv dr.* ugyanis, akit huszonöt üveggel szintén becsaptak, nem hagyta annyiban a dolgot, hanem mint jogánár a rajta esett jogsérelemért a hatósághoz fordult.

A pezsgőhamisításról fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Schwarz Gusztáv dr. egyetemi tanár a mi nap vacsorát adott s vendégeit francia pezsgővel akarta meglepni. Egy ügynöktől vásárolt huszonnégy üveg Pommery-pezsgőt. Amikor azonban az üvegeket felbontották, nagy meglepetéssel megdöbbentette a házi gazda, hogy a pezsgő hamis. Feljelentést tett a rendőrségnél,

amely vizsgálatot indított és megállapította, hogy a hamis pezsgőt *Adler Ármin* Lipót-köruti borkereskedő gyártja. Házkutatást tartottak raktárában, ahol hatszáz üveg hamis pezsgőt találtak, mit lefoglaltak. Megállapították, hogy körülbelül tízezer üveg hamis pezsgőt hozott forgalomba a borkereskedő.

Minden palack kitűnő utánzata a francia pezsgős palackoknak. A pezsgőt vegyi uton állították elő, úgy, hogy egy csepp bor sem volt a folyadékban. A rendőrség ugy *Adler Ármin*, mint ügynöke *Kutserer Ernő* ellen megindította a vizsgálatot.

Wölfling Lipót újra házasodik.

Polgári leány a jegyese.

Regensdorfszenzációja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, szeptember 28.

A szerelmes szívű főherceg, aki *Adamovics Vilma* miatt lemondott magas rangjáról és félre dobva előkelő katonai rangját, a polgári élet szürkeségébe temetkezett, ismét fontos lépés előtt áll. *Ujra házasodik*. Mint *Zürichből* táviratozzák, a *Zürich* melletti *Regensdorf* község házában a házasulandók kihirdetése számára fentartott tábláján ma megjelent egy hirdetés, amely óriási feltűnést keltett s amely néhány szóval tudomására hozza az ujdonságra éhes világnak, hogy nincsen sirig tartó szerelem. *Wölfling Lipót* regensdorfi magánzó jegyet váltott *Ritter Mária* Magdolnával. A volt főherceg tehát eljegyezte *Ritter Mária*t, aki még csak nem is színesnő, hanem egy egyszerű háztulajdonosnak, *Ritter Albert*nek leánya.

A szerelmes szívű emberiség s a poézisra hajló jellemek bizonyára meglepetéssel fogadják a szenzációs hirt mert kétségtelenül nem mindennapi dolog ez a házasság. *Wölfling Lipót* mindenekelőtt szerelme, amely megtudott birkózni a Habsburgház ellenszenvével, s végül diadalmaskodott, oly impozáns magasságba emelte ezt a főherceget amelyre félelemmel vegyes tisztelettel mer csak feltekinteni az ember.

S ime, az érzelmek után induló emberiségnek ma egy újabb csalódás esik osztályrészül. Hiába, kipusztultak a félistenek, s ugylátszik a főhercegi anyák is csak nyárspolgárokat nemzenek. Az első csalódás akkor következett be, mikor a nagy hűhóval végbement első házasság felbomlott, a második pedig most fog következni, amikor kiderül, hogy a minden akadályt leküzdő szerelem csupán szalamláng volt, s a szerelmes természetű főherceg közvetlenül a válás után, vagy talán már a válás előtt is, más leányért lánogolt . . .

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: A gyerekasszony, népszínmű. Este: Gül-Baba, operette. (Béret B.)
Hétfő: A koldusdiák, operette. (Béret C.)
Kedd: A koldusdiák, operette. (Béret A.)
Szerda: Az eszményi férj, színmű. Bemutató előadás. (Béret B.)
Csütörtök: Az eszményi férj, színmű. (Béret C.)
Péntek: Ernán, opera. (Béret A.)
Szombat: Bukow, a székelyek hóhéra, színmű. (Béret B.)
Vasárnap: Aranylakodalom, színmű. (Béret C.)

* Megnyitó előadás *Lehár* páratlan sikerű operettjével. A vig özvegygyel kezdtek meg ma este a színházi szezont. Szép számú közönség nézte végig az előadást és tapsolt *Kállay Jolán* *Glavary Hannájának*, *Leövey* ügyes *Danilójának* és *Horty* jó ízű nagykövetjének. Az énekkart feltriasították, azonban elhelyezés dolgában a rendező szépérzéke egyelőre nem produkált semmi újat. Az új csillár világított, dacára ennek, a nagy alakítások felett csendes rezignációval tért napirendre a közönség. A tisztogatást holnap folytatják. H. G.

* *Kócián és Kubelik* *Kócián* ugyanoly nagy, mint *Kubelik*. Teknikailag méltó versenytársa híres elődjének. Ugyanaz a határozott és csodálatos biztonság nyilvánul hangszere kezelésében valóban ura annak; ugyanaz a megeléveszhetetlen pontosság, könnyedség és mozgékonyosság, amely *Kubelik* játékát egy feledhetetlen emlékké teszi. Amde *Kócián* hegedűjének hangja még szebb, erősebb és teljesebb, mint az, a melyet *Kubeliktől* hallottunk. Érdekes tanulmányt képez a két csodálatos ifju össze hasonlítása. *Kócián* különben egyéniségének férfiasága és kecsessége által is meghódít bennünket. Érdeklődést kelt ama kiválóság által, hogy játéknak minden mozdulata oly tökéletes. Ez a játék valóban csodás, kiváló, elbűvölő. Így ír *Kóciánról* a continens egyik legelőkelőbb zenei szaklapja. Arad város zenekedvelő közönsége nevezetes művészeti esemény elé néz, amennyiben *Kerpel Izsó* helybeli könyvkereskedőnek sikerült a budapesti *Rózsavölgyi* és *Társas* céggel egy jövő hó 13-án a *Fehér Kereszt* nagytermében rendezendő *Kócián*-hangversenyre nézve megállapodásra jutni. — Jegyek e hangversenyre a *Kerpel* cégnél már most előjegyezhetők.

HIREK.

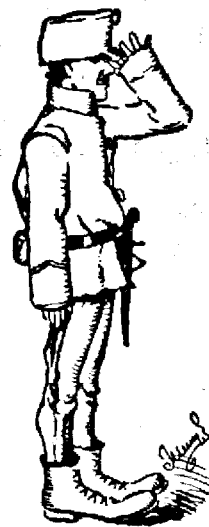
Az új önkéntes.

Arad, szeptember 28.

Csak az, aki az ezredorvosok kegyelméből a nyomorék-adót fizeti (így hívják katonanyelven a hadmentességi díjat) az ítélet helytelennek a hadsereg szabályait és szokásait.

Aki a kaszárnyában benne él, tudja, hogy mindennek megvan a maga oka, bölcsessége.

Az például igen okosan van, hogy az októberben bevonuló regrutáknak hat hétig nem szabad a külvilágot látni. Legalább eddig tart, amíg a teste az uniformishoz simul. (A cibileknek a ruha formálódik a testhez, a katonáéknál fordítva.)

Hat hét alatt a panganét megtalálja derekán az igazi helyet és az ujjait se billegeti kakastaréj módjára, amikor szalutál. Egy kivétel van ez alól, s az is blamája a hadsereget: az önkéntes uraké. Azok még berukkolás előtt kiöltözködnek és katonaruhában járnak maskorát a korzón. Micsoda látvány! Az egész ember nem egyéb, mint a forsrift vidrigkeitnek megtestesülése. Lekivánczik róla a frissen vasalt bluz, a nadrágja meg mintha szégyelné magát a bakkancsban. Haragszik is a káplár, amikor látja. Nem bántja meg — hiszen az ujszülöttet kiemelni kell, — hanem amikor a szemöldökével ráint, azzal is mintha azt mondaná:

— Hersteit, azt az intelligens fűzfán fűtyölő rézangyalát magának! . . .

— A spanyol király Magyarországon. *Bécsből* táviratozzák: *Alfonz* spanyol király nejjével október 18-án érkezik *Bécsbe*, ahol két napig fog tartózkodni. Onnan Magyarországra jön, ahol *Frigyes* főhercegnek lesz a vendége a *Dunántulon Hegyeshalom és Feltorony* mellett megtartandó vadászatokon.

Az önálló jegybank hivei. Fővárosi tudósítónk táviratozza: *Holló* Lajos és

Batthyány Tivadar gróf, a 48-as pári alelnökei a tavasszal akciót indítottak pártjuk kebelében az önálló magyar jegybank érdekében. A két politikus ívet köröztetett, amelyet hír szerint már 170 képviselő írt alá azzal a fogadkozással, hogy a bankszabadság meghosszabbítását *semmi szín alatt sem szavazzák meg.* Ez a mozgalom az ősszel még *politikai komplikációkat idézhet elő.*

— **A badeni nagyherceg meghalt.** Mainauból jelenl egy táviratunk, hogy a badeni nagyherceg ma reggel 9 órakor meghalt.

— **Polónyi és Lengyel kibékülése.** *Budapest-ről táviratozzák:* Polónyi Géza és Lengyel Zoltán kibékülésének ügyében Polónyi ezt a táviratot küldte ma Budapestre:

Vakmerő koholmány

Polónyi.

Lengyel Zoltán pedig az alábbi táviratot intézte egy estilaphoz:

A dolgról semmiféle tudok. Sem én nem tettem semmit, sem hozzám nem jött senki. *Nem történt semmi.*

Lengyel.

Váczonyi Vilmos dr., Lengyel védője is kijelentette, hogy a hirt szenzációhajtású *koholmánynak* tartja.

— **Aradvármegye választ.** Aradmegye állandó választmányának mai, **Károlyi Gyula** gróf főispán elnöklete alatt tartott ülésén elhatározták, hogy a hétfői közgyűlésnek javasolják a 150 kilépő megyebizottsági tagnak október 24-én való megválasztását. Az általános *tisztújító közgyűlés* napjára *december 8-ikát* indítványozták kitűzteni.

— **Merénylét a newyorki szabadságszobor ellen.** *Newyorkból táviratozzák:* A newyorki kikötő előtt felállított szabadságszobor a napokban nagy veszedelemben forgott. Egy portugáli munkás, akinek a hatóságok a megtelepedésre akadályokat gördítettek, bosszúból dinamitot helyezett a szobortalapzatba. Még idejekorán észrevették és így sikerült a szobrot a biztos pusztulástól megmenteni.

— **Az Acsev. és október 6.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tekintettel arra, hogy az október 6-án Aradon megtartani szokott gyásznapélyre a vidékről mindinkább többen látogatnak el, elhatározta, hogy október 6-án Aradra és vissza utazóknak összes vonalain 50%-os kedvezményt ad, olyformán, hogy az Aradra megváltott menetjegy ugyanazon a napon visszautazásra is érvényes. Tíz évez aluli gyermekekre, valamint szomszédos forgalomba eső jegyekre e kedvezmény nem terjed ki. Az Acsev. e hazafias ujtása bizonyára általános elismeréssel fog találkozni, sőt kívánatos volna, hogy kövesse példáját a Máv. is és mutassa meg ilyen és hasonló intézkedésekkel, hogy október hatodika valóban egy nemzetgyásznap, amikor nemcsak a magánvasutak, de az állam nagy gazdasági szerve is minden lehető elkövet, hogy az emlékezés szomorú évfordulóján-nagygyá, ha almássá tegye a nemzetgyásznapét.

— **A gazdasági egyesület a szerb határozat fontartásáért.** Az aradvármegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 28-án délelőtt az egyesület székházában gyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek átirata volt a szerb élállat behozatali tilalom eltörlése tárgyában. A gyűlésen **Vásárhelyi József** igazgató elnök rámutatott azon nagy veszélyre, amely a szerb határozat feloldása folytán hazánk szép, fejlődésnek indult állattenyésztését s ezzel kapcsolatosan a gazdák létérdekeit érné s ezért ezt

a javaslatot terjesztette elő, hogy a választmány a szerb élállat behozatal ellen a legerélyesebben foglaljon állást s e tárgyban a földművelésügyi miniszterhez sürgős felterjesztést intézen. A választmány a javaslatot *egyhangulag magáévá tette* s a gyűlésből kifolyólag táviratilag kérte fel a földművelésügyi minisztert, hogy a gazdaközönség érdekében a szerb él állat behozatali tilalom további *fentartásáért*, az új kereskedelmi szerződések megkötése alkalmával a maga részéről szintén a legerélyesebben foglaljon állást. A gyűlésen jelen voltak: **Vásárhelyi József, Gramling Alajos, Gutzjahr Mihály, Hámosi László dr., Purgly László, Solyomosi Lajos báró, Keller Iván és Kemény Sillárd.**

— **Kinevezések a városnál.** Varjassy Lajos polgármester a városnál megüresedett I. oszt. adóügyi állásra **Vlajkovits Dusan II. oszt. adótitust**, a II. oszt. adóügyi állásra **Édl Lőrincz** városi írnokot nevezte ki.

— **Az aradi önkéntesek tisztvi vizsgálja.** A háziezred önkéntesei ma fejezték be az öt nap óta tartó tartalékos tisztvi vizsgálatot. A vizsga Nagyváradon folyt **Czankl Rudolf** vezérőrnagy, a nagyváradai gyalogdandár parancsnokának vezetésével és részt vettek benne az aradi önkénteseken kívül a nagyváradai 37. cs. és kir. gyalogezred és a debreceni 39. cs. és kir. gyalogezred önkéntesei is. A vizsgáló bizottságban Nagyváradról **Schmidt Hugó** vezérőrnagy, Winternitz Móríc őrnagy, Dörr Samu és Hubinger János századosok, az aradi háziezred részéről pedig **Ekmečić ezredes, Csobán százados, Garzarolli Gusztáv százados**, az önkéntes iskola parancsnoka és **Herbay Emil** kiképző főhadnagy vettek részt. A vizsga eredményét ma délelben hirdette ki a dandár-parancsnok, amikor is ki-tűnt, hogy a hadosztályhoz tartozó önkéntesek közül az aradiak mutattak legjobb készültséget és az ő vizsgájuk váratlanul szép sikert hozott. A háziezred tisztikarának elítje: **Garzarolli százados, iskola parancsnok, Herbay és Hilmár főhadnagyk** vezették vizsgára az önkénteseket és jó részt az ő fáradságuknak, hivatosságuknak köszönhető, hogy az eredmény olyan kiemelkedően dicséretes. Az önkéntesek mara dandóan szép emlékekkel távoznak az aktív szolgálatból, amelyben különösen tanáraik részéről mindig méltó bánásmódban részesültek. A háziezred 38 önkéntese közül 31 tette le sikeresen a tisztvi vizsgát. Ketten nem feleltek meg, de ezeket sem tartják vissza második évre. Jeles eredménnyel vizsgáztak: **Rácz Sándor dr.**, aki a hadosztályban az első rangszámot kapta, **Robu János dr., Kell József dr. és Tóth István**; jó eredménnyel pedig a következők: **Ákay Ágoston, Dászkál Péter, Drosnyák János, Fejér Ernő, Fridrich György, Fekete Sándor, Fenyves Jenő, Ehrlich Ferenc, Hoschek-Schlosser Imre, Kabdebo György, Kilyai Zoltán, Kuzman Miklós, László Sándor, Menráth Lajos, Najmányi László, Novák György, Pataky János, Pollák Kálmán, Róna Lajos, Röder Henrik, Szántay Béla, Szilágyi László, Szabó György, Szalárdy Kálmán, Vajda Ferenc, Zeldesán Andor és Zicher Ferenc.**

— **Pör Komarovski gróf őrzéséért.** *Bécsből táviratozzák:* A bécs-józsefvárosi járásbírságon ma tárgyalták azt a keresetet, amelyet **Wolff Ferenc Károly** indított **Prilukov** ellen ezer korona tartozásáért. Wolff, akinek magánnyomozó irodája van, két detektívet bocsájtott Prilukov rendelkezésére, névszerint **Troykov Józsefet** és **Poislt**, akik Velencében kutattak. Prilukov ügyvédje **Rosenfeld dr.**, azt vitatta, hogy Wolff 700 koronát kapott s már ezzel is tulfizette azt a szolgálatot, amely a szerződésben kikötött, de amelyet Wolff nem teljesített. Wolff hivatkozott arra, hogy a szerződésben külön pont intézkedik az esetre is, ha a rábízott feladatot nem végez-

hetné tökéletesen. Ez a kikötés pedig érvényesült abban a percben, amikor Prilukov rendelkezett, hogy a két detektív, akik **Komarovszky gróf palotáját** őrizték, parancsot kaptak Prilukovtól, hogy térjenek vissza a szállodába és várják ott rendelkezéseit. Az ítélet kihirdetése előtt *egyezség kötött.* E szerint Prilukov fizet 800 koronát, mint tiszteletdíjnak utolsó részletét és 200 korona perköltséget.

— **Köburg Lujza adósságai.** Mint *Bécsből* táviratozzák, **Köburg Lujza** hercegnő ujabban ismét sokat szerepel. A bécsi törvényszék előtt ugyanis számos per van folyamatban ellene, amelyek mind nagyobb összegű tartozásokról szólnak. A hercegnő adósságai *négy millió* frankot tesznek ki. Egy időben apja már egyszer kifizette tartozását. A tartozások legnagyobb részét a hercegnő nem készpénzben kapta meg, hanem ruha-, butoradarabok és festményekért tartozik, amelyeket élelmes kereskedők száltak a hercegnőre. Most egy konzorcium dolgozik azon, hogy a hercegnő évi 122000 korona jutalékából rendezzék adósságait.

— **Jegyzők az ügyvédek ellen.** *Budapest-ről* táviratozzák: Holnap tartják a fővárosban a jegyzők országos gyűlésüket, amelyre az ország minden részéről igen nagy számmal vesznek részt a jegyzők. A gyűlésen állást foglalnak majd az ügyvédek ellen, akik nemrégiben agitációt fejtettek ki a telekkönyvi beadványoknál való ügyvédi kényszer érdekében, miáltal a jegyzők igen nagy mellékjövedelemtől esnének el.

— **Pánszlávok nem gyülekezhetnek.** *Porsonyból* táviratozzák: Az itteni szociáldemokraták holnap vasárnap délután nagy népgyűlést terveztek az általános választójog mellett. A gyűlésen résztvevő volna **Bohányi Dezső**, továbbá **Hodssa Milán** és **Blaho Pál** tót nemzetiségi képviselők. A gyűlés után *tüntető* körmenetet terveztek. A rendőrkapitány azonban a gyűlést és körmenetet betiltotta azzal a kijelentéssel, hogy a pánszlávisták felszólalását még a munkáspárt zárt gyülekező helyén sem engedi meg.

— **Halálozás.** A városnak egyik legidősebb, általános tiszteletben álló polgárát, **Gaal Ferencet** súlyos gyász érte; neje, **Gaal Ferencné** született **Rácz Rozália**, akivel hatvan esztendőn át élt boldog házasságban, ma délelben, hetvennyolc éves korában meghalt. Az elhunyt matrónát, akit kiterjedt család gyászol, vasárnap délután öt órakor temetik a Magyar-utca 2. sz. házból.

— **Az aradi munkásság tüntetése.** Az aradi szociáldemokrata munkásság ma bejelentette a rendőrségnek, hogy október 9-én este az Attila-térről kiindulva a főtéren át *tüntető* körmenetet rendez. A menetben az általános választójogot éltető jelzőtáblákat visznek. A főkapitány még nem nyilatkozott az engedély megadására iránt.

— **Revolver-klub.** Ilyen is van már, sőt éppen asszonyok alapították. A londoni Regent streeten a napokban nyílt meg ez a női revolver klub s máris igen sok a tagja. Szerencse még, hogy csak akkor adnak fezyvert a tag kezébe, amikor már a szerkezetét alaposan megismerte. Eleinte tanító vezet. A klub egyik alkalmazottja úgy nyilatkozott, hogy a hölgyek igen gyorsan tanulnak meg a fegyverrel banni. A modern Dianák célja az, hogy éppen úgy meg tudják magukat védeni a támadás ellenében, mint a férfiak. Eddig — ha csak vidékre nem mentek — nem volt alkalmuk arra, hogy a fegyver kezelését megtanulják. Ezért létesítették a klubot, amelybe a tagok minden nap betérnek egy-egy kis gyakorlatra. A klub tagjainak 20 százaléka asszony. Minden hónapban cöllövő-versenyt is rendez s a helyiségben harminc különféle fajta automatikus és ismétlő puská és pisztoly van, úgy hogy minden tagja kellően begyakorolhatja magát.

— **Sikkasztó aradi kereskedő.** Németh Sándor aradi szatócs ellen 146 korona adósságról végrehajtást vezetett egyik hitelezője. E tartozás fejében lefoglalták Németh összes ingóságait és üzleti berendezését, aki azonban legkevésbé sem méltányolta a bírói zárlatot, s miután más oldalról is szorongatták, mindenét eladta. Mikor a végrehajtó az árverés megtartása miatt Némethnél megjelent, a lefoglalt tárgyaknak már csak hült helyét találta. Ezért ma sikkasztás vétségével terhelt került a vádlottak padjára Németh Sándor, aki nem is tagadta a dolgot, s beismerte, hogy a lefoglalt tárgyakat eladta. Zich József bíró az enyhítő körülmények figyelembevételével mindössze 60 korona pénzbüntetésre ítélte a megdöglött embert.

— **Régi gyár új cég alatt.** Reusz Mór ecet szeszgyár és terménykereskedés tulajdonos fiát, Rucz Jenőt, aki az üzlet vezetésében eddig is tevékeny részt vett, cégébe nyilvános társul felvette s üzletét ezentúl Reusz Mór és fia törvényszéki bejegyzett cég alatt fogják tovább vezetni.

— **A Gebhart-cég üzletének eladásáról** közölt híreinkre vonatkozólag arról értesülünk, hogy az üzlet eladása még nem befejezett dolog. Tény, hogy ez irányban történtek magánjellegű tárgyalások, de még bizonytalan, hogy ezek mily eredményre fognak vezetni.

— **Láng testvérek népszerű mozijában** ma vasárnaptól kezdve minden ünnep és vasárnap délután 4 és fél órától kezdve gyermekeknek előadás. 630

— **Boldogtalan szerelem.** Budapest-ről táviratozzák: Neveri Sándor, a magyar gazdák vásárcsarnoki szövetkezetének hivatalnokája tegnap eltűnt Revicky tér 2. szám alatti lakásáról, következő levelet hagyva vissza: „Szerettem boldogtalanul, reménytelenül. A Gellérthegynek egy padján fognak holtn megtalálni. Hozzá tartozói a levéllel siettek a főkapitányságra, de mire ide értek, Neveri Sándor beváltotta ígéretét, a Gellérthegyen mellbe lötte magát. Nem jól talált és maga ment el a legközelebbi rendőrig, aki bevitte a Rókus-kórházba.

— **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálgasodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszer-tárban és droguériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadoz 50 fill.) Főraktár: Nádor gyógyszer-tár Bpest, VI. Váci-körút 17.

— **Van szerencsénk** t. olvasó közönségünk figyelmét felhívni lapunk mai számában megjelent Wolf nővérek hirdetésre, kik a mai kor igényeit teljesen kielégítő női kalap üzletet nyitottak. (Szinház-épület.)

— **Rovarpor,** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

TORVÉNYKEZÉS.

§ **A felmondhatatlan lakás.** Egy nevezetes lakáspör ért a befejezéshez ma az aradi törvényszék felelő tanácsa előtt. A pört Sági Henrik, a Fonciére biztosító intézet titkára, mint háztulajdonos indította Weil József Máv. mérnök, mint lakó ellen. A pörnek előzménye az, hogy Sági, amikor Weil a házába beköltözött, olyas kijelentést tett neki, hogy nála addig lakhatik, a *mig akar*. Ennek ellenére Sági, mikor a lakásra magának szüksége volt, a lakást fölmondta. Weil a fölmondást nem vette tudomásul, mire Sági kilakoltatási pört indított ellene. Az aradi járásbíró Ságit keresetével *elutasította*, s a felelő tanács, mint utolsó fórum a járásbíró ítéletét a felelő tanács elutasításával *megegyeztetette*. Weil József mérnök tehát most már törvény szerint addig lakhatik jelenlegi lakásában, ameddig akar.

§ **Nyáry gróf bűnpöre.** Budapest-ről táviratozzák: A főrendiház terembiztosát, Nyáry Rezső grófot tudvalevőleg letartóztatták, mert több szülő azt a panaszt tette ellene, hogy a bajnok utcai leányiskolába járó gyermekeiket megrontotta. Azzal védekezett akkor a gróf, hogy az egész vádat csak koholták a feljelentők s a szándékuk valójában zsarolásra irányult. Ennek a bizonyítására, míg szabadlábban volt, tanukat is próbált verbuválni, de rajta-vestett. A vizsgálat befejeztével ugyanis a kir. ügyészség most már nemcsak *erőszak* büntette, de *hamis tanúszerzés* címén is vádiratot nyújtott be. Ez ellen Nyáry gróf védője, Dési Géza dr. kifogásokkal él, amelyeknek a tárgyalását október hó 2. árá tűzte ki a törvényszék vádtanácsa. Itt említjük meg, hogy a fogoly gróf nagybeteg felesége tegnap meghalt s a védő kérésére megengedte az ügyészség, hogy a szerencsétlen férj, természetesen egy polgári rendőr felügyelete alatt, a temetésen résztvehessen.

§ **Husz koronáért egy havi börtön.** Ez év augusztus 3-án történt, hogy Reich Herman aradi kereskedő egyik alkalmazottja, Tischler György, husz korona értékű árut lopott Reich üzletéből. A kereskedő ezért megtette a feljelentést a hűtlen szolga ellen az aradi büntető járásbírósnál, ahonnan azonban azon a címen, hogy Tischler Antal többször büntetett alak, a törvényszék elé került az ügy. Köller János táblabíró elnöklése alatt ma foglalkozott a törvényszék Tischler legújabb ügyével, s miután a vádlott hasonló ballépésekért már többször volt büntetve, a különben csekély értékű tárgyak lopásáért egy évi börtönnel sújtotta. A vádlott az ítélet ellen felelő tanácsot kért.

§ **A tolvaj szolga.** Zsiván János városi szolga néhány héttel ezelőtt felhasználta azt az alkalmat, hogy a hivatalos órák után reá bízta a hivatalos helyiségek seprését. Az élelmes ember ugyanis a takarítási idő alatt behatolt a városháza főbejáratai alkalmazzott portásnak, Kovács Imrénének szobájába s a nyitva felejtett asztalfiókból ellopta a portás 80 koronányi pénzét. A lopás hamarosan kiderült, s ma a büntető járásbíró elítélte a számot a kriminális nevű ember erről a ballépéséről. A bíróság enyhítő körülménynek vette, hogy a kár majdnem egészen megtérült és Zsiván Jánost mindössze *egy heti fogházra ítélte*.

A szamárköhögést,

a gyermekek ezen ismert rémét a SCOTT féle Emulsio minden esetben sikeresen gyógyítja. A SCOTT féle Emulsio a legjobb szer gyenge, beteges gyermekek gyógyítására, kiknek gyorsan visszaadja

rózsás kerek arcukat.

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle médszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Rendkívüli gyógy sikere és erősítő hatása abban leli magyarázatát, hogy a legjobb, legtisztább és leghatásosabb anyagokból állítja össze, melyek a SCOTT-féle eljárás folytán izletes, könnyen emészthető Emulsióvá válnak.

A SCOTT-féle Emulsio felnőtteknek s aggnak épp oly jó és hatásos, mint gyermekeknek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszer-tárban

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Arad megye termése.

— Az alispán jelentése. —

Ma jelent meg Aradvármegye alispánjának a múlt évnegyedről szóló jelentése, amely a közgazdasági állapotok fejezetében beszámol a megye gabonaterméséről, továbbá szőlőinek kilátásáról.

A *gabonatermésről* kedvezőlen adatokat jegyez föl az alispáni jelentés: A *buza*, mely már gyengén telelt és tekintve a hosszú telet, igen gyengén jutott bele a tavaszba, amely forróságával sokszor vetekedett a nyári meleggel, egy szemre, mint szalmára *igen gyenge termést adott*. Átlag kat. holdanként a szem termés 4—5 mm, azonban sok helyen *ennél is kevesebb* és minőségileg is gyenge. A *rozsa* kat. holdanként 4—5 mm. A *tavaszi árpa* átlag *elég jó* termést adott úgy mennyiségileg mint minőségileg; kat. holdanként 7—8 mm. A *zab* ép úgy mint az árpa jó termést adott mennyiségileg, minőségileg jobb is lehetett volna, átlag termés kat. holdanként 7—8 mm. A *tengeri*, melynek betakarítása kis részben még folyik, átlag kat. holdanként 8—9 mm. ad. A *burgonya* hozama átlag kat. holdanként 25—30 mm. Kerti vetemények közül a *bab* gyenge termést adott, a többi kerti termények hozama ha nem is nagy, de eléggé kielégítő. A *dohány* termés az idén közepesnek mondható. Cukor és takarmányrépa nem biztat jó hozammal, valószínűleg gyenge, közepes termést fog adni. A széna és mesterséges takarmányfélék, kivéve a Kőrös és Maros völgyé, általában *gyenge termést* adtak.

A *szőlészet és borászat* fejezetében a jelentés a következőket mondja a szüreti kilátásokról:

Az Arad Hegyalján a szőlők fejlődése az 1907. II. negyedében, tekintve a tavasz késői nyitását, *erőteljes szép* volt, a virágzás elég jól folyt le, kivéve a bakatort és sok helyen mustos fehér, melyek elrugtak. A III. negyedév elején, július és augusztus hónapokban azonban legnagyobb részét az szárazság állott be, hogy az erősen déli lejtők, ritka ültetések és köves talajok a szárazságot megsínylették, a bogyók fejlődése megállott és a jó középnek ígérkező termés gyenge középtermésre apadt le. Sok helyen az elmúlt két száraz év miatt kiméleltből a tőkéken csak rövid csapot hagytak, ami bizony az idén gyenge termésre vezet. Július végén fellépett a peronospora, oidium és fakórothadás, de az idejében alkalmazott védekezés mindhárom betegségnek útját vágta és elterjedését megakadályozta.

A borértékesítési viszonyok alakulása idáig *kedvezőbbek*, mint az elmúlt években; már augusztus eleje óta történnek eladások és pedig lehuzva édesen Hliterenként Paulis, Ménes. Gyoronkon 34—38 korona, Világos, Magyarát vioékén 30—32 korona, kerti szőlőkből szüret must ára 25—27 korona. Tavalyi bor, ami kevés eladatlan még van, minőség szerint fehér bor 44—48 korona, vörösbör 70—80 korona árban lesz eladva.

Gabonauzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 28.

A gabonatorzsdén most nem sokat törődnek az időjárással. Az érdeklődés az októberre kötött üzletek felé irányul és míg az áprilisi lebonyolítások szilárdságot, az októberiek lanyhaságot teremtenek. Ugy, hogy azt mondhatók, hogy az irányzat a hét végén a végelgyengülés jegyében állott.

Budapest. áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 28.

Az árak 50 kilónként az alábbiak: Amerika 1/2 olcsóbb. Kínálat és vételkezd. korlátozott. Elkelt 20,000 métermázsa 5—10 fillérrel olcsóbb árakon.

	Dunai sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.03—11.04	10.99—11. —
Zab októberre	7.89—7.77	7.85—7.70
Rozs októberre	9.51—9.52	9.49—9.50
Tengeri 1908 májusra	6.73—6.77	6.75—6.76

Budapest-köbányai sortéskereskedés.

— Szeptember 28 —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 131—133 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 133—134 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 124—135 fillérig.

Nagy választék
vegytani és fizikai ki-
sérleti üvegedényekben:

Lombikok,
Gőzegek,
Woulff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegesővek.

Valódi
Auer és benold-gáz
égőhálókat.

Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkal főző-
és diszedények

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városl. és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztáregedményt nyújtunk.

Minden utánzás és után-
nyomás büntetéssel jár.
Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAM

a zold apoca védjeggyel. for. véde.
Régi hírd. felülmutat. emésztési za-
varok, kolika, katarhús, meddyság, sz.
fluenza, különösen kezdődő talajvesztés
ellen. 12 kis, vagy 6 dupla veg. vagy
1 nagy speciális üveg, szabad. 27 év. 2. sor.

THIERRY CENTIFOLIA SIROSSA
Általában mint Non plus ultra a ma-
minden régi óriási sebgyógyítás sőt
gyulladás és dagadt. nem. meg. sz. helyes
a vérméregzést operációkat többnyire fo-
losztossá teszi. 2 tégely Aradban. A 3. 6.
Széküldi készpénzért vagy utánvevő

THIERRY A. győgsz. PÉRI

Raktár Budapest en Török J. sz. 1.
Rager Leo és Gy. Lugoson Vértesszé-
lén

Egyedül valódi, orvonyesen védett balzsam. védelme-
rejelöléstől s különösen ismét eladásától. A bűntető-
törvény 23 és 25 §-al szorít mindenki, aki nem az én győgszertől
származó eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zold apocayed
balzsam. 13 év. védett Thierry-balzsamot rendel. vásárol. különösen
biztonságos. Kímélően időzések és 1906 K.ig. vagy
1 évig tartó foghazhüvelésnek van kitéve. Ugyanoly a zold
erősítő minden kizár. más nevű pótlásoknak megjelölés. y
árnyalat. melyek csak a közönség kizárkanyobása a zold
foghazhüvelés, ugyanoly bűntető törvények megak. zón.

Raktárak Aradon: S. Püdes Kelemen és Hajós Arpad urak gyógyszer-
táraiban. 3966

Somatose
(huskivonat)
a legkitünőbb
emésztő- és erősítő-szer
mindenkinek, ki emésztési zavarokban
szenved, gyenge gyermekeknek, gyomor-
betegeknek, vérszegényeknek, sápkorosok-
nak, idegbetegeknek, stb.
Minden gyógytárban és drogueriahán
kapható 1018 I

Tisztelettel
Globusz
fémfiszfitó kivonat

515—1907. vhtó szám.
Arverési hirdetmény.
Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világosi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 452/6 számú végzése következtében, Dr. Hegedüs Gyula budapesti ügyvéd által képviselt Grünbaum Testvérek budapesti cég javára, Eberlein József és neje világosi lakosok ellen 577 kor. 54 fillér s jár. erejéig 1907. évi július hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 5075 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: rövidárak nyilvános árverésen eladatnak.

42 fill., Gebrüder Enderlein 100 kor. Brüll és Unger 135 kor., 79 kor. 80 fill., 42 kor. 33 fill. Em. Fischman 111 kor. 20 fill. s jár. iránti követelések erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbírósnak 1907. évi V. 195., 234., 242., 260. és 452. számú végzése folytán 577 korona tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember hó 30. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 42 kor. 15 fillérben biróilag ma megállapított költségek erejéig, Világos közönségben, végrehajtást szenvedettek üzlethehelyiségében leendő megtartására 1907. évi október hó 1. és 2. napjának d. u. 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Világoson, 1907. évi szeptember hó 1. napján.

Thuranszky Sándor,
2320 kir. bír. végrehajtó.

Wolf János
uri és női cipész
Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.
Elvállal minden a szakmába véső munkát a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormál lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az oncentes uraknak előírás szerinti **haskücsök** vagy **csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.
Tisztelettel
Wolf János.
586

Közyközönség figyelmébe!
2313
Van szerencsém a t. hölgyközönség tudomára adni, hogy az eddigi (Aradon, színház-épület II. emelet jobbra, a szabadság-téri oldalon)

női ruha Confectio
műtermünket a legújabb divatu női kalap raktárral bővítettük ki.
S azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy modern árúinkat a legnépszerűbb árban árusítjuk. — Tisztelettel
Wolff nővérek.
Ugyanott ügyes fizető és tanuló lányok felvetetnek.

Uj rőfös és női divatáru üzlet!
Őszi ujdonságok.
Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **október 1-én, helyben, Andrássy-tér 22. sz. alatt, a Hajós féle gyógyszer-tár mellett** a mai kor igényeinek megfelelő **rőfös és női divatáru üzletet nyitok.**
Raktáron fogom tartani a legújabb divatu **női ruha szöveteket, mindenféle selymeket, vásznakat,** a legolcsóbbaktól a legfinomabbakig. **Damaszt-árúkat, kész férfi és női fehérneműket, kozmánczi mosó kretonokat és parketteket.** Továbbá mindenféle szőnyegeket, ágygarnitúrákat, csipke és storfüggönyöket, harisnyákat és zsebkendőket, esernyőket, kötött- és bőrkezyűket, meleg Jäger ingeket és nadrágokat, gumí és bőrvöveket óriási választékban, valamint mindenféle szabókellékeket is. — A felsorolt árucikkek közül óriási választék fog a n. é. közönség rendelkezésére állani, mely cikkeket eddig Aradvár-sában nem létezett olcsó árak mellett fogom árusítani.
Áraim olcsóságáról bárki meggyőződést szerezhet!
2315 A n. é. közönség szives pártfogását kéri kiváló tisztelettel **Malász Henrik.** Vásárlás nem kötelező.
Ugy helyl, mint vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltenek. — TELEFON 160.

Berliner gyermek kabátok, fejkötők, sapkák, cipők és keztyűk, valamint gyermek alsóingek, nadrágok és öltönyök.
gyapju alsó-ruházat férfiak, nők és gyermekek részére,
elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen olcsó szabott árak mellett 194 **Bársony Andor** harisnya-nagykereskedésében. **Arad, Szabadság-tér 17. sz.**

Verseny nélküli olcsó árak.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Fogorvosi

és

fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceget ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai

műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtétet pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel!

VAJDA BENŐ

1572 fogorvos.

Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak.

8664—1907. sz.

Hirdetmény.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága tekintettel arra, hogy az **Aradon október 6-án** megtartani szokott gvészünnepélyre a vidékről mindinkább többen és többen látogatnak el: elhatározta, hogy ezt a hazafias érzésből fakadó zárandókást megkönnyítendő, az október hó 6-án Aradra és onnan vissza utazóknak öszes vonalain **50%-os kedvezményt ad**, olyformán, hogy az Aradra megváltott menetjegy ugyanazon a napon visszautazásra is érvényes.

A kedvezmény azonban csakis október 6-án közlekedő azon vonatokkal való utazásra adatik meg, a mely vonatok Aradra legkésőbb délelőtt 10 óráig érkeznek be. A visszautazásnak is aznap, vagyis október 6-án kell megtörténni és pedig a váltott menetjegynek megfelelő bármely vonattal.

Tíz éven aluli gyermekekre, valamint szomszédos forgalomba eső jegyekre e kedvezmény nem terjed ki.

A jelenleg érvényben levő menetrend mellett a következő vonatok használhatók:

A szeged—aradi vonalon a 40. sz. vegyes vonat, a mezőhegyes—aradi vonalon a 16. sz., kétegyháza—mezőhegyes—aradi vonalon a 210/40. sz. vonatok.

A brád—kakarói vonalon a 101(a)141., borossebes—aradi vonalon a 111. sz., a kétegyháza—ujszentanna—aradi vonalon a 340/101., 312/141. sz. vonatok.

Arad. 1907. szeptember.

2331

Az Arad- és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mesters.

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezést, vas- és fa-butorokban, régi butorok újra felezését** bármennemű stílusban, **kávéházi berendezéseket u. m.: asztalok, székek, récsoszatok, lámpariák, fogasok, csillárok és fürdő-kadakat.**

1498

Eladó ház!

Ilona-utca 32. száma házban

4 szoba, 2 konyha, pince, befásított udvar, szőlős kerttel, szép szalattal, még 7 évig adómentes I. osztályu anyagból fölépitve, mindenkor

szabad kézből eladó.

Könnyű fizetési feltételek.

Értekezni lehet Pankota (Arad-megye) Lapos Pálnál 2142

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nem szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korsozvetani vizsgálatokat mérsekelt díjazásért.

288

Janiga A. és Társa

egyenruha és uri szabó

Arad, Andrássy-tér 8. szám,

a Minorita-palotával szemben.

Készít mindennemű

egyenruhát és uri öltönyöket

legújabb divat szerint. 2270

Jutányos árak!

3534—1907. szám.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésintézet 1908. évi szükségletét képező:

I. Építési anyagok (oltatlan-mész, élesszemű marosi homok, építési homok és beton kavics.)

II. Fa anyagok (puha és kemény-, épület-, hid- és műhelyfák.)

III. Hazi és erdei iparcikkek (favilla, járom, tövisborona, nyírágseprű, keréktalpfa, kinagyolt bükk- és nyírfa kocsirud és faszén.)

IV. Kötélgyártó anyagok és munkák (sendar, kóc, kötél és zsinégfélék.)

V. Ruházati cikkek (kocsis és szolga libériák, csikós-ruhák, kocsis-, csikós- és lovászfiu csizmák) biztosítása céljából 1907. évi október hó 30-án a ménésbirtok igazgatóságánál verseny-tárgyalás tartatik.

Akik bármely cikk szállítására pályázni kívánnak, egy koronás bélyeggel ellátott ajánlataikat a fentebb mondott nap délelőtt 10 óráig nyújthatják be alulírott igazgatóságához, hol a szükségleti cikkek részletezett jegyzékét tartalmazó ajánlati űrlapokat és a szállítási feltételeket is megkaphatják.

Az ajánlatokkal bánatpénzt letenni nem kell, de a földmívelésügyi m. kir. Minister ur O Nagyméltósága jóváhagyásának fentartása mellett nyertesnek ítélt pályázók az általuk szállítandó áru értékének 10%-át készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirban biztosítékként a felszólítás vételétől számított három nap alatt tartoznak a ménésbirtok pénztárába beküldeni.

Mezőhegyes, 1907. évi szeptember hó 20-án.

A m. kir. áll. ménésbirtok igazgatósága.

2298

Vendéglő

percentre

2301

azonnal átvehető

Kétegyháza

Schönbrun Albertnél.

Eladó vagy kiadó

családi körülmények miatt egy kitűnő forgalmu

2292

vegyeskereskedés

trafikkal és korcsmajoggal együtt,

Bővebbet:

Hirschmann Márknál

Trójás, u. p. Soborsin.

Pártoljuk a hazai ipart!

Ne küldjük pénzünket Bécsbe, különösen akkor, mikor azért itthon előnyösebben fedezhetjük szükségletünket.

Szőlősgazdák szives figyelmébe!**Hendl Ödön**

gépgyára

Arad, Kossuth-utca 47. sz.

A közelgő szüreti idényre ajánlja saját rendszerű vasállványos

2237

szőlőtaposókádjait és vasállványos bersajtóit,

melyekkel raktára dusan fel van szerelve.

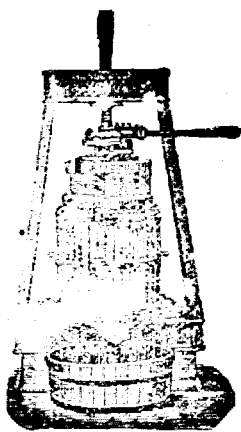
Számos arany, ezüst éremmel, díszlevelekkel és az Országos Iparegyesület díszérmével kitüntetve

Képes árjegyzék ingyen

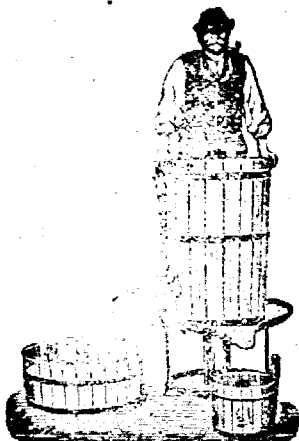
Ugyanott egy jó karban levő teljesen kijavított 8 lóerejű

Cayton Schutt-lewort-féle

lokomobil eladó.

Állványos bersajtó.

Vasállványos szőlőtaposókád.

Mikor csaldik a hölgyközönség legjobban?

Akkor, ha házató nők által reidell fűzött. Mert legtöbb esetben nem jó. Tessék hozzám fáradni, nálam a legdíszosabb és legkényelmesebb fűzők készülnek.

Kész fűzőket, egyenes tartókat, mell-tartókat rendszívül olcsó árban árulok. Kérem a hölgyközönség teljes bizalmát. 135

Tisztelettel

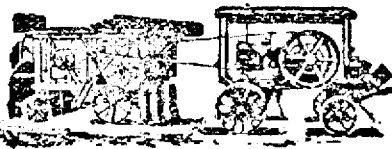
PILCZ IRMA

fűző készítő

Arad, Deák Ferencz-utca 2. sz.

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-típus „Gloria“ benzínmotorok és villanygyújtású benzi motorcséplőkészletek csak KÁLLAI motorgyárban Budapest, VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt szerzhetők be. 1809

Teljes jótállás kitűnő cseplésért.

Olcsó árak 3—5 évi részletre. Motoraink terjesztése érdekében használt gézgepek cserébe vétetnek. Hírneves „GLORIA“ motoraink az egész országban a legkiválóbb sikerrel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár

Budapest, Nagymező utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

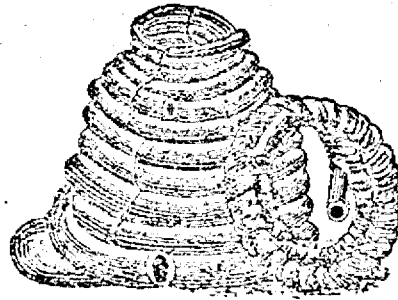
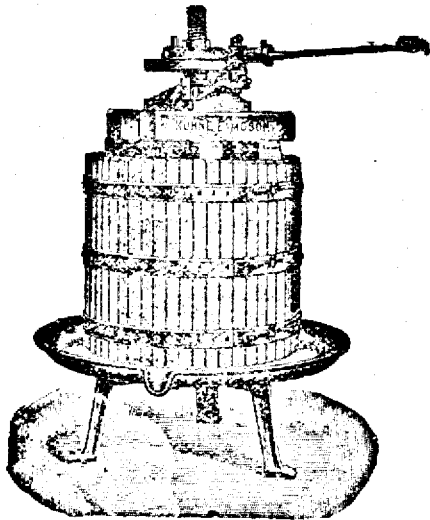
Kovács Soma és Társa Aradon.

Gép, műszaki és pincefelszerelési gépek raktára.

K ü h n e E.

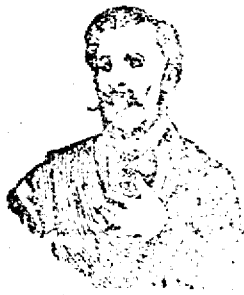
mosoni gépgyáros kizárólagos képviselője.

Borszivattyúk, szűrők, szőlőszeti gépek, rosták, konkolyozók, sack rendsz. ekek, eredeti Hungaria és Mosoni drill vetőgépek.

Malomszerek, Szerszámok, Kutak, Tömlők.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillai,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“

G Y Ó G Y S Z E R T Á R

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Kreisz Géza, U. Kossuth Pál, Rózsa János, Rozsnyay J. örök., Haner Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerüzletekben, Vojtek és Waisa droguerisüzletben.

Gyerekek: Mészáros Dániel gyógyszerüzletében.

Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerüzletében.

Ó-Pécskán: Bokszin János gyógyszerüzletében.

Selmán: Csiky Lukács gyógyszerüzletében.

Szikszón: Páray Ede örök. gyógyszerüzletében.

328

6430—1907. tkvi sz.

Együttes

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Sailer Vilmos ügyvéd, mint Jermar Erzsébet ügygondnoka, békéscsabi lakos jelentkező, úgy Mayer E. és Fiai szombathelyi cég és sorgótarjáni kőszénbánya r. t. budapesti cég mint ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajlatóknak, Hüke Géza, illetve Szelej Vasillie eleki lakos végrehajlatást szenvedett elleni 1033 korona 42 fillér. 2200 kor. és 548 kor. 68 fillér tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajlati ügyében az aradi kir. törvényszék területén lévő, Aradmegye Elek községében fekvő, az eleki 1094. számú tjkvben A. I. 2. sor 5003/b/1. hrszám alatt felvett gőzmalomépület és lakházra az árverést 3200 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1907. évi október hó 26 ik napján délelőtti 10 órakor Elek községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 320 koronát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Aradon, 1907. évi június hó 27 ik napján.

Aknay,
kir. tiszéki bíró.

2314

3092

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

133

kastélyok villák, uradalmak, szanatorniumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratorniumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, községek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokokra a legmagasabb értékekig törlesztési részletekben való visszafizetésre alábbi feltételek mellett közvetít:

Klein József Arad, Radnai-ut 10. szám,

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő ház és magán ház olcsó és előnyös feltételek mellett eladók, u. m.: **Lövész-u. 3/a.** em. bérház, **Lipót-u. 12/a.** Választó-utca **39/a.** és Uj Mikalakan egy új ház 464. számú — Bővebbet a fenti intézet képviselőjénél Aradon, Radnai ut 10. Telefon 551.

A nagyszabeni általános takarékpénztár ad jelzálogkölcsönöket félvi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

- A. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20000 K.
- a) 41 évi törlesztésnél (82 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 29 K. 60 f.
- b) 35 évi törlesztésnél (70 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 08 f.
- B. 5 1/2% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10000 K.
- a) 41 1/2 évi törlesztésnél (89 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 0 K. 01 f.
- b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 35 K. 07 f.

- C. 5 3/4% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.
 - a) 40 évi törlesztésnél (80 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 31 K. 84 f.
 - b) 25 évi törlesztésnél (50 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 37 K. 47 f.
 - c) 10 évi törlesztésnél (20 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 65 K. 05 f.
 - D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
 - d) 15 évi törlesztésnél (30 félvi részlet) a félvi részlet minden 1000 K. után — 50 K. 09 f.
- Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden levonás nélkül teljes összegben **készpénzben** fizetetik ki.

2100

APRÓ HIRDETESEK.**Választó-utca 44. számú ház**

szabad kézből azonnal eladó. Bővebbet ugyanott. 2195

Férfi ruhák

teljesen jó állapotban eladó. Bővebbet Teleky-utca 10.

Téli szalonna,

perzselt, száraz, zsír és sózott hús kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszentannán. 2249

Hivatalnoknő

a Széchenyi-utca közelében lakó intelligens családnál teljes ellátást keres, ahol egy külön bejárattal, üres, földszintes utcai szobát, lehetőleg előszobával is kaphatna. Cím a kiadóhivatalban. 2285

Előkelő magányos urlember

házvezetését elvállalná a háztartásban perfekt fess fiatal urinő. — Cím a kiadóban. 2290

Egy Wertheim-féle

8-as pénzszekrény, ugyiszintén több ecetes hordó jutányos áron eladók. Plesch H.-nál, Tabajdy-utca. 2322

Egy ügyes kereskedő segéd,

a ki a fűszer-, rőfös- és rövidárut teljesen érti, jó eladó, magyar, német és román nyelvet teljesen bírja, azonnali belépésre kérestetik. Irsai Samu, Világos. 2312

Kapa-utca 4. számú ház

szabad kézből eladó. Bővebbet Választó-utca 44. szám alatt. 2310

Régi fegyverek,

pisztoly, karabélyok, stb. jó állapotban megvételre kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban.

Egy ügyes kereskedő segéd,

ki a fűszer-, vas- és rövidáru-üzletben is jártas, vidéki fogyasztási szövetkezetnél azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 2179

Diamant Ferenc

villanyvilágítás, telefon és csengő berendező

Atzél Péter utca 2.,

a színház töbejártával szemben. Bóhus-udvarban.

Csillárok és lámpák

gáz és villanyra.

Az aradi gasztyárban leegott

valódi Auerek raktára.

Drbja 60 III.)

Üvegcsengők, ornyók, talpánok, villanykörtek, lámpa szettek és szerelési anyagok legjobb minőségben legolcsóbban kaphatók. 262

Azonnali belépésre

keresek egy ügyes segédet, kőrőfős és fűszerszakmában jártas, románul is beszél. Fizetés havonként 24 korona, teljes ellátás mosás nélkül. Ajánlatokat Szűsz Sámuel, Sajtény. 2318

Eladó papírkereskedés,

fényesen berendezve, vasutállomásnál, 2 iskola mellett, 600 iskolás gyermekkel, konkurencia nélküli biztos megélhetés, más vállalat miatt eladó. Tőkebefektetés 3000 korona. Cím a kiadóhivatalban. 2318

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel Izó** könyv- és papírkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356

Saját termésű kitérdő

tisztán kezelt magyarodi

ó és peccenyeborok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 525

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Őszi saison 1907.

most jelent meg eredeti francia blous album színes divatképekkel ára K. 150 kapható **Ingusz I. és Fia** könyv- és papírkereskedésében Arad, Telefon 517. 361

N. é. közönség b. figyelmébe!

Tisztelettel értesítom a t. közönséget, hogy **Sárosy-utca 2. szám alatt**

új szücs műhelyt

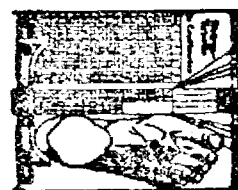
nyitottam.

Elvállalok női kabát, boa, muff, sapka, utazó-bunda, lábzsák, mindennemű bele-éjszék, tepik, állattömések, stb. gyors és pontos, valami t. jutányos áron való készítését, oly módon, amely versenyképessé tesz bármely elsőrangú üzlettel.

Szakmamban való képeztésemet a bel- és külföld nagyobb városában szereztem s utóbb Aradon Mayer M. szücs üzletében huzamosabb időn át közmegelegedéssel gyakoroltam, s így a helybéli és vidéki közönség izles t. volt alkalmam el-sajátítani. Rendelők 25% munkaa. kedvezményben részesülnek. 250

Kegyes partfogásért esedez

Beregszászy Lajos, szücsmester.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

elsőrendű cipőraktár

Arad-Temesvári.

Általános elismerést

nyert és kellemes meglepetést szerzett a Központi Szálloda kerthelyiségében tegnap, Aradváros intelligenciája és szakértő nagyközönsége jelenlétében megtartott

nyilvános nagymosás a**Magic Water**

csodavízzel és

Magic Spring

önműködő gőzmosókészülékkel;

2291

a zsíros és szennyes szállodai fehérnemű minden munka nélkül, rövid idő alatt hófehér és minden folttól mentve, tisztára lett mosva mindenkinek teljes megelégedésére és nyomban több Magic Spring mosókészülékre tettek megrendelést, melynek csekély ára a használatban rövid időn belül megtérül és nem rongálja a ruhát.

Minden háziasszony előnyére válik ezen új és remek találmány mielőbbi beszerzése.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a főraktáros:

Kneffel Károly és Fia cég Aradon.

Magic Water és többi Magic mosószerek kaphatók minden fűszerüzletben és drogueriában.

Megnyilott

a nyíregyházi krumplicsarnok!

Kicsinyben és nagyban

kapható legolcsóbb áron

Spielmann Albertnél,

Aradon, 2249

Karolina-utca 5. szám.

Helybelyi

nagy részvénytársasághoz gyakornok kerestetik. Ajánlatok „Arad” jeligével a kiadóba kéretnek.

Seiler Bertalan

paszemánys és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

és **rejtők**

állandóan raktáron tartanak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 689

Gyakornok

azonnali belépés mellett

kerestetik.

Érettségivel bírók és a

német nyelvben jártasak

előnyben részesülnek. 2312

Egyesült magyar hajlított fa-

butorgyarak részvénytársaság

borosjenői gyárvezetősége.

STOLCZ J.

aranyműves műhelye

készít mindennemű arany, ezüst, drágakő és műtővörös munkákat.

Régi ékszerek átalakítását,

valamint

minden javításokat.

Ugy házi eszközök, valamint díszmagyar és antik ékszerek kiegészítését és javítását, től aranyozás és ezüstözést jóállás mellett elvállalok.

Stoloz J.

aranyműves 665

Arad, Weitzer János-utca 2.,

Minorita-palota.